

A V E M A R I A

OCTOBER 1943

LETNIK 35

AVE MARIA

35. LETNIK

OKTOBROVA ŠTEV.

Kaj vse najdeš na straneh te številke:

Francišek včeraj in danes	str. 1
Ranjenc, pesem — Silvin Sardenko	3
Kraljica rožnega venca	4
Tonče s Sloma, zgodovinska povest — P. Bernard Ambrožič	5
Spomini — Rev. Vencel Šolar	5
Cerkev drži s kapitalisti — iz spominov starega župnika	13
Molitev pred jedjo in po jedi ni zapovedana	15
Kruh sv. Antona	16
Roko na srce	17
Kopanje — skica iz Ljublj. Slovenca	19
Kako molimo sv. Rožnivenec	22
Mariji, pesem — Gregor Mali	23
Pokropčani za zadnji boj	24
Ognjišča ugasajo	25
Občestvo živih	26
Sv. Alfonz Ligvorij uči ljubiti Boga	28
Tistim, ki so nevoščljivi	30
Okrogle zgodbice	32

AVE MARIA

mesečnik za slovenske katoličane v Ameriki.

Prinaša vzgojne in nabožne članke, kakor tuči povestice in druge slovenske spise pomembnejše vsebine našim slovenskim izseljencem v pouk in zabavo.

Izdajatelj:

FRANČIŠKANI V LEMONTU.

Ave Maria, P. O. B. 608,
Lemont, Ill.

Naročnina velja \$2.50.

Naročnina Tvoja je dar v podporo ubožnejšim slovenskim fantom, ki se izobrazujejo za slov. duhovnike v lemontskem semenišču.

Naročnikov in dobrotnikov se spominjamo v lemontskem samostanu v vseh svojih molitvah, pri sv. mašah in drugih duhovnih opravilih. Opravimo pa zanje tudi sv. mašo in sicer vsako prvo sredo v mesecu.

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Printed by
SERVICE PRINTERS
Lemont, Ill.

A V E M A R I A

Oktober, 1943—

—Letnik XXXV

FRANČIŠEK VČERAJ IN DANES

NEKEGA dne je ljudem v Asiziju obstal razum: videli so, da je šel vedno veseli sin bogatega Petra Bernarda — prosjačič. . . Beračenje je bilo že takrat razredna in stanovska zadeva! Le-ta je okoli teh ljudi zgradila zid, ki ga nič manj ni bilo možno preplezati kakor zarjavele žične ograje zaničevanja, ki jih danes stavijo okrog njih.

Da se bogat mož prostovoljno — in brez zvijačne zahrbtne misli — splazi v te bo-deče staje, bo družba vedno občutila kot spotiko ali pa kot popolno norost.

Noben človek ni nikoli kdaj vzbudil v javnosti večje spotike kakor le-ta rjavi prosjak. Njemu pa je bila ubožnost kakor dragoceno darilo in kakor cvetoča nevesta. Kadar je pred bronastimi vrati pri Sv. Petru v Rimu užival na pol gnile smokve s si-romaki vred, najbolj vrednimi usmiljenja, je utegnil pri tem še vesele pesmice prepevati. Včasih jim je napravil kak "strasten agitacijski" govor: češ, da so oni — nima-niči — opora družbe. Češ: vsak izmed njih je prostorojen knez; najmanj tako plemenitega rodu in najmanj tako potreben kakor glavničarji in tisti, ki imajo mastne zaslužke . . . In da se bo ob šestih valila mogočna demonstracijska četa na Kapitol. Častna zadeva je, da se vsak udeleži. Pred mestno hišo pa bo imel nagovor na posedujoče. Nekako tako-le: 'Bratje kapitalisti, mi ubogi nimaniči vam ne zavidamo vse bedne zemeljske šare. V enem letu ali pa v petdesetih letih bomo ležali mi vsi pod isto zemljo. In tisti izmed nas bo potem najbolj bogat, kateri je zaradi Boga postal

najubožnejši. Mi proletarci vas ne kolne-mo, in vas ne sovražimo. Mi hočemo biti le vaša vedno čuječa vest: da ne boste vi svojega srca zakrknili ob denarju in zaničevali nas ubožce. Pravičnost so že stari Rimljani imeli za krepost bogatega moža. Dejanje kristjanov pa naj bo — ljubezen. In kjerkoli pokonča denar te dve čednosti, ondi se bo glasil naš bojni klic: Proč z mamonom! Proč z denarjem! Bratje kapitalisti, mi proletarci vas blagoslavljamo z bratovskim pozdravom: Mir in vse dobro!

Sprva so berači glasno klicali: "bravo"! Nato so se raztogotili, imenovali so ga izdajavca "proletarijata", plačanega ovaduha, priganjača in farškega podrepnika ter so mu metali ostanke svojih gnilih smokev na obrito glavo.

Brat Frančišek je obstal povsem miren na najzgornji stopnici Petrove stolbe in je samo odgovoril: "Bratje berači! Prav imate! Ni nobenega manj vrednega med vami kakor sem jaz. Samo pazite, da ne boste še zdravih smokev metali na mene. Lehko bi utegnile biti pohojene!"

Berači so še vedno glasneje kričali. In eden mu je dvakrat pljunil v obraz.

Frančišek mu je dal za to veliki kos kruha, ki ga je bil zjutraj prejel od neke stare gospe . . .

Čez nekoliko časa so prenehali zmerjati. In so se razkropili.

Nekaj časa pozneje je šel skozi malo mestece Aredzo (Arezzo), ki stoji med Florencijo in Rimom. Tukaj je bil vprav občni zbor podeželskih krčmarjev. Frančišek je šel na zborovanje. In imel je nanje nagovor, ki je bil tako podoben tistemu govoru pred proletarci. Pustili so mu tudi, da je izrekel svoje misli, ne da bi ga bil kdo motil. Nato pa je pomignil prvosednik nekemu kletarju. In med bučnim smehom

zbranih je bil "šaljivi čudak" vljudno, toda zelo odločno postavljen na zrak . . .

*

Ko je poteklo nekoliko let, je bil v Asiziju tak naval romarjev, ki so vsi prosili sprejema v mali samostan pri Porcijunkuli, da so se oblasti bale, češ, radi tega je ogroženo javno življenje. Zdelo se je, kakor da hoče vsaka tretja oseba v Italiji sprejeti norsko obleko ubožnega Frančiška.

Nekega dne so se oglasili pri bratu vartarju v Porcijunkuli štirje gospodje, veliki župan iz Perudže (Perugia) in trije mestni odposlanci. Mestne družbe so jih bile poslale, da bi z bratom Frančiškom razpravljali glede takozvanega "Tretjega reda".

Skoro polovica vseh meščanov v Perudži je pripadala temu znamenitemu gibanju ali "pokretu". To bi bilo mestno upravo samo na sebi malo brigalo, ako se ne bi bilo pokazalo, da ta razkolna družba zelo slabo vpliva na mesto. "Razmere so sčasoma postale tako nevzdržne, da uprava, — ki se zaveda svoje odgovornosti za občo blaginjo mesta — sodi in misli: dovolj povoda je, da razmišljamo o resnih ukrepih zoper nadaljno razširjanje le-teh "tretjakov".

S temi razburjenimi besedami je veliki župan v zadnji seji mestnih zastopnikov uvedel svoj predlog glede razpustitve "Tretjega reda". In nadalje je navedel v podkrepitev: približno pol leta se občutno kaže, da se je zmanjšal davek na zabavo in veseljačenje. Vrhutega so celi poklicni sloji — kakor n. pr. organizacija krčmarjev, zveza tobačnih trgovcev in imetelji plesišč — izjavili v neki vlogi na mesto: češ, da jim — radi naglega nazadovanja kupčije — ni možno plačati obrtnega davka za tekoče davčno leto. Sporočila iz okolice Perudže so še bolj resna. Med drugim je predložen neki sklep poljedelskih delavcev v velikih vinogradih in oljčnih nasadih, ki se glasi:

"V Tretjem redu združeni poljedelski delavci na posestvih in pristavah Umbrije so sklenili na svojem zborovanju v Asiziju: Članstvo v Tretjem redu ni združljivo s tem, da bi kdo pripadal kaki takozvani zvezi. Vsakemu tretjeredniku je prepove-

dano nositi orožje ali zavezati se z bojno prisego. Zaradi tega izjavljamo, da izstopamo iz vseh bojnih organizacij. Nadalje se slovesno obvezemo, da se odrečemo vojaški službi za slučaj, da bi se narodi med seboj spoprijeli in spopadli z orožjem." Ta sklep je zelo zelo osupnil mestne zastopnike. In tako je prišlo do ukrepa, da hočejo velikega župana in pa po enega zastopnika treh najmočnejših strank odposlati v Asizij. Le-ti naj bi z bratom Frančiškom razpravljali o morebitni spremembi redovnih pravil. Če ne bi bilo potrebno prepovedati Red za Perudžo in okolico . . .

Ko so prišli k Porcijunkuli, Frančiška niso dobiil doma. Bil je v kolibah pri gobavih. Četverica se je pošteno stresla, ko so to čuli. Toda čakali so.

Brat Masej, eden prvih Frančiških učencev, jim je delal družčino. Porabili so priložnost, da so si dali temeljito pojasniti o namerah in razumevanju redovnega ustanovitelja. Končno je pa povprašal eden izmed mestnih odposlancev — pripadal je gospodarski stranki —:

"Gospod Masej, kako je to prav za prav, da gre ves svet za tem rjavim beračem? Ni lep, ni akademik, ni plemenitega rodu; nikomur ne govori po godu, ne obeta niti malim dohodkarjem višjih plač, niti brezposelnim, niti znižanja davkov trgovcem ali nove carine poljedelcem . . ., ne zavzema se za poostritev zakona v zaščito ljudovlade... Gospod Masej, odkod neki je to, da bogati in siromašni, možje in žene vro k njemu od desne in leve v živih trumah?!"

Tedaj pa je šinilo blaženo blestenje po koščenem obličju starega frančiškana:

"Bratje, toliko preosnovateljev sveta nastopa, toliko strank imamo, toliko združenj in zvez in programom ali načelnih načrtov. Noben človek pa temu več ne verjame. Ljudstvo ima samo eno željo: O da bi vendar enkrat prišel kdo in v dejanju pokazal, kako se dela in kaj je treba storiti! In da bi nikakih bremen ne nalagal, razen samemu sebi. In ki bi tako živel, kakor bi učil! Glejte, ljubi bratje, ta mož je tukaj: Oče Frančišek . . . V njem je Bog postal tako viden kakor še v nobenem človeku po-

prej! Ali hočete še nadaljnih pojasnil?...”

Četverci so molčali, zadelo jih je.

Tedaj pa vstopi Frančišek. Kramljajal je s približno petletnim dečkom. Ko otrok zagleda može, poskoči k njim, prime vsakega za roko in ga povede molče, toda veselo se smehljaje k Frančišku . . .

Čez mesec dni je Perudža izvolila novega velikega župana, ker je poprejšnji — postal frančiškan.

Z deteljo mi rožnoživo
vso posejte mojo njivo.

Kadar boste jo kosili,
tiho boste govorili:

Padajte rudeče glave
kakor kaplje prekrvave.

Sinova je tekla živa
kri — da prosta ti si, njiva.

RANJENEC

Silvin Sardenko.

MATERI.

Težko povem. Težko molčim.
Tvoj up iz srčnih globočin —
Izpolnjen? Ni! Ne bo nikdar!
O, večnost! Prej gre vanjo sin.
Ah, mati! Ti šele za njim.

Moj up je tudi pokopan
Sem upal, da bo ista prst
grob tvoj in moj odevala.
Prišla je smrt iz bojnih vrst,
izkoplje grob mi v bojno plan.

A zvezde — znanke med seboj,
čeprav jih loči daljni tir —
nad nama bodo sevale:
Na severu moj sladki mir,
na jugu sladki pokoj tvoj.

OČETU.

Preko sto gora visokih
sto pozdravov Vam globokih.

DEKLETU.

Po planinah vaših jasnih
lovec tvoj ne bo več stopal.
In v očeh se tvojih čistih
moj pogled ne bo več kopal.
Več nikdar.

Dekle, kaj je bojno polje?
Bojno polje — rdeče morje.
Plavati po njem sem videl
in prostake in majorje.
Bridka stvar.

Nisem rekel, da utonem?
Nisem rekel tebi prvi?
Prej v očeh sem tvojih tonil.
Danes tonem v gorki krvi —
v zarji zmag.

In poroka? Bo! Prerano!
Ali tebe ne bo zraven.
Ti nosila lep bi venec,
jaz bi nosil zmagoslaven
lovor drag.

A sedaj sem z drugo ženo
zaročen pod smrtnim mečem.
Kajkrat sem ti v okno klical,
zadnjikrat nocoj ti rečem:
Z Bogom, Manica!

KRALJICA ROŽNEGA VENCA

O pobožnem Marijinem častilcu sv. Ildefonzu, škofu iz mesta Toledo na Španskem (†667), ki je pogostokrat na dan ponavljal angelski pozdrav, pripovedujejo stari življenjepisci, kako se je nekoč pred praznikom Marijinega Vnebovzvetja tri dni postal, nato pa na predvečer praznika v sijajno razsvetljenem svetišču videl Marijo, sedečo na prestolu pri oltarju in obdano od številnih devic, ki so nosile kakor rože in kot sneg bele vence na glavah ter prepevale slavo Marijino . . . Lepa podoba, ki nam kaže vzvišenost in odločnost sv. rožnega venca!

Sveta cerkev obhaja 7. oktobra prelep praznik v čast Mariji, kraljici presvetega rožnega venca. Kraljici presvetega rožnega venca je papež Leon XIII. posvetil ves mesec oktober. Iz tega je razvidno, kako sv. cerkev ceni in ljubi sv. rožni venec in kako želi, da bi ga vsi verniki pogosto s premislekom in sveto pobožnostjo molili. Res, preprosta je molitev sv. rožnega venca, toda sv. cerkev dobro ve, kako lahko z njo poglobljamo svoje versko življenje, poživljamo vero, utrjujemo upanje in užigamo ljubezen ter izprošamo obilnega blagoslova zase in za svoje brate v Kristusu.

*

Na praznik prevs. rožnega venca nam sv. cerkev v svojem bogoslužju, ki je najgloblji vir verskega življenja, stavi pred oči vse najvažnejše skrivnosti cerkvenega leta: učlovečenje in rojstvo Jezusa Kristusa, njegovo skrito in javno življenje, trpljenje in smrt, njegovo poveličanje in prihod Sv. Duha. Obenem pa tudi vidimo, kako tesno je presv. Devica Marija pridružena Jezusu Kristusu v njegovem delu za naše odrešenje. Veseli del rožnega venca nam kliče v spomin Marijino radost ob veselih skrivnostih božične dobe. V žalostnem delu zre duša žalostno Mačer božjo ob peterih skrivnostih velikega četrtega in velikega petka, polnih trpljenja in bridkosti. Častitlji del pa nam kaže Marijo v poveličanem slavju

velikonočnega časa in binkoštno dobe. —

V molitvi sv. rožnega venca na lahek in preprost način poživljamo in krepimo v duši vero v nadnaravne skrivnosti našega odrešenja, vero, ki smo z njo po besedah sv. Pavla "dobili tudi dostop v to milost, v kateri stojimo", t. j. da nas je Kristus s svojo zadostilno smrtjo z Bogom spravil in da smo po sv. krstu postali otroci božji, "in se ponašamo z upanjem na slavo božjo", ki je bomo kedaj deležni v večnem zveličanju. "Pa ne samo to!" Ko premišljujemo Jezusovo skrito in javno življenje, polno veselja, pa tudi dela, truda in trpljenja do smrti na križu, ter poveličanje, ki traja od zmagoslavnega vstajenja dalje vso večnost, tedaj ne le potrpežljivo prenašamo vse težave zemskega življenja, "ampak se" s sv. apostolom Pavlom celo "tudi ponašamo z nadlogami, vedoč, da nadloga rodi potrpežljivost, potrpežljivost pa preskušnost, preskušnost pa upanje", upanje, da bomo po preskušnjah v krepotnem življenju z Jezusom in Marijo vred deležni večne slave božje. "Upanje pa ne osramoti, ker je božja ljubezen izlita v naša srca po Svetem Duhu, ki nam je bil dan."

*

Protí koncu 12. stoletja so pretile sv. cerkvi velike nevarnosti od krivoverskih Valdovcev in Albižanov. Sv. Dominik in njegovi sinovi so s presv. rožnim vencem priborili zmago sv. resnici in pravici. V 16. stoletju zopet je molitev sv. rožnega venca v odločilnem boju rešila Evropo pred turškim nasiljem. V 19. stoletju je veliki papež Leon XIII. v težkih stiskah, ki so zadele cerkev od strani njenih sovražnikov, s prelepimi okrožnicami čestokrat pozival krščansko ljudstvo k molitvi sv. rožnega venca. Marija, milosti polna, je uslišala prošnje svojih otrok in otela poglavarja sv. cerkve izpod gospostva svetnih oblastnikov. Toda že se zopet dvigajo še besnejši sovragi in protivniki in zalezovavci proti sveti cerkvi in namestniku Kristusovem, tako boljševizem, fašizem in drugi. Moli mo s sv. rožnim vencem v rokah in kličimo k presv. Bogorodici, da ohrani in obvaruje sv. cerkev vseh nakan pekla!

TONČE S SLOMA

ZGODOVINSKA POVEST.

Spisal P. Bernard Ambrožič

TRETJE POGlavJE: MARKO SLOMŠAK
POD PLOHO.

MARKO Slomšak, ponosni gospodar Sloma, ni zinil besede, ko mu je dejal profesor Zupančič, naj na gimnaziji čaka. Že ko ni našel Tončeta in provizorja na fantovem stanovanju, je postal slabe volje. Kako da še nista pripravljena na odhod?

Zupančič je odvihral in Marko je ostal sam. Iz skušnje je vedel, da tisti "malo", ki ga gospoda pristavlja svojim naročilom za čakanje, večinoma ni tako malo. Posebno, če je čakalec kmet. Zato se je hitro odločil in potegnil konjiča s sanmi v bližnjo gostilno, vrgel vajeti hlapcu in naročil, naj da zobati konju.

"Menda bom nazaj za pol ure, morda bo cela."

Nejevoljen se je vrnil na gimnazijo čakati na profesorsko milost. Stisnil se je v kot, se naslonil s hrbtom na zid in z rokami v žepu nepotrpežljivo čakal. Šolski sluga mu je pokazal v zakurjeno sobo, pa je odklonil s sršastim: hvala! Tujega se je počutil med temi uradnimi zidovi. Doma je bil gospodar in med kmečkimi ljudmi ni poznal zadrege. Med mestnimi je bil kot riba iz vode.

Tako sta ga našla Zupančič in Prašnikar. Začudil se je z očmi, da Tonča ni videl ž njima, pa rekel ni nič. Poslušno je sledil profesorjevemu pozivu, naj stopi ž njim v ono zakurjeno sobo. Brez besede je ponudil Zupančič Marku stol tik ob mizi, Prašnikarju je pokazal na sedež ob oknu. Marko je okorno sedel in profesor je primaknil svoj stol tik preden. Pomel si je roke in začel govoriti, kot bi bil na govorniškem odru.

"Dragi oče Marko, nič vas ne bom spraševal, kako to in kako ono, saj mi je vse do pičice znano. Le eno vam rečem: Iskreno z vami žalujem nad veliko izgubo, ki ste jo utrpeli z ženino smrtjo! Toda to izgubo ste že junško Bogu darovali. In Bog zna vse drugače tolažiti kot znamo ljudje. Dajte mi roko, da sprejmete z dobro voljo moje sožalje!"

Ni čakal, sam je pograbil Markovo roko in jo toplo stiskal. Marku se je mehko naredilo in je hitel mežikati z očmi, da bi pregnal rosne meglice, ki so mu hotele zastreti pogled. Ni bilo radi misli na ženo, ki je v grobu ležala. Ganila ga je ljubeznivost učenega profesorja, ki je bil malo prej tako slabo mislil o njem. Zdaj govori ž njim tako po domače in tako prijateljsko, kot da se že

SPOMINI

† Rev. Vencel Sholar, O.S.B.

(Dalje)

Novicijat

Kako je bilo v novicijatu? Moram reci da sem vstopil s trepetajočim srcem. Nisem vedel kako bo šlo. Takrat je bil Dom Athanasius Hintenach naš Magister Noviciorum, navidezno strog mož, vendar sem ga v teku leta vzljubil kot svojega očeta. Nikoli ne pozabim prvi dan novicijata. Takoj nas je nekaj starejših novincev peljal doli v skedenj, kjer je bila slama, da napolnimo vreče za postelje. Pa ne da bi jo mehko nabasal. O ne. Tako trda je morala biti nabasana, da se ni poznalo če si sedel nanjo. Slama je morala trajati za celo leto. Marsikdo je ponoči zdrsnil raz postelje, ker je bila madrasa preokrogla.

Kmalu se je začelo redno življenje novinca — molitev, študij, sv. Pismo, in delo. Bili smo sami zase. Tako so tekli srečni dnevi mojega najlepšega leta celega življenja.

Jaz sem imel težavo dobiti potrebne dokumente iz ljubljanske škofije. Šele 5-tega okt. 1894, sem tako, pravzaprav, začel novicijat, in ga končal drugo leto z večnimi obljubami istega dne. Dva druga sobrata, Mark Ristner in Pius Blum, sta bila srečna, da sta ga v času začela. (Ta dva, ko tole pišem, sta še živa. Prvi je

zdaynaj poznata. Toda že se je spet vsulo iz profesorjevih ust.

“Nič ne marajte, Marko! Saj vam je Bog pustil drug zaklad, ki ga ne znate ceniti dovolj, ker njegove vrednote še ne poznate. Ta zaklad je vaš Tonče. Vi ga seveda ljubite kot svojega prvorojenca in čislate v njem dobrega in ubogljivega fanta. To zdaj pri vas šteje. V svoji žalosti se tolažite s tem, da boste nekoč temu fantu svoj ponosni slom prepustili. Ponosni, sem rekel, ker sem veliko slišal o njem. In zdaj vam naročam, da me povabite, naj ga pridem o prvi priložnosti pogledat in občudovat. Torej povabilo sprejeto, ha, ha! Pridem, zares.”

Nalašč je zasukal pogovor tako, da bi bil bolj domač spričo še vedno boječega Marka. Slomšak si je zmozel komaj viden nasmešek in je mislil reči besedo, pa je končno pokimal in se premaknil na stolu. Ni vedel, kaj naj si misli o zgovornem možu pred sabo. In če bi vedel, saj bi ne mogel pograbití misli do konca, zakaj profesor je že spet sipal iz sebe:

“Da boste takemu nasledniku nekoč Slom prepustili, v tem se sonči vaš očetovski in gospodarski ponos. Razumem vas, Marko, do dna vas razumem. Ampak, ampak! Vi ne veste vsega o duševnih darovih, takorekoč o petih talentih svojega sina, čeprav ste mu oče in imate prvi do njega pravico. Zdaj pa jaz govorim in vi mi boste verjeli. Tisti oče je šele lahko ponosen na svojega sina, ki sliši o njem iz drugih ust hvalo, preden je sam do konca njegove vrline dognal. In jaz vam povem, oče, Marko, če vi še tako cenite svojega Tonča, to ni vse nič proti temu, kar mislim o njem jaz in vsi celjski profesorji z ravnateljem vred. Vašega gospoda provizorja še všteli ne bom, čeprav vem, da je on tisti, ki je prvi fantove talente odkril.”

Marko je poslušal z odprtimi usti in se ni mogel načuditi takim besedam. Minila ga je vsa volja, da bi kaj ugovarjal. In če bi hotel, kako? Do grla ga je zalivala zgovorna profesorjeva ploha.

“In takega fanta, Marko, nam hočete vzeti iz šol! Kako more to biti? Znano mi je, da imate doma še dva dečka. Preden boste vi zreli za prevžitkarski kot, bosta oba korenjaka, da vam bo treba noč in dan tuhtati, kateri bi utegnil biti boljši za Slomšaka za vami. Vidite! Slom ne bo ničesar izgubil, slovenski narod, pomislite, oče Marko, slovenski narod pa lahko izgubi moža, ki ga nihče drug nadomestil ne bo. Saj ste dober Slovenec in celo narodnjak, oče Marko! Srce vas boli, ko se naš narod potujčuje na vseh koncih in krajih, ko vsak umazan nemškutar sme pljuvati na jezik slovenskih mater, ko mora vsak naš človek že pred pragom svoje hiše nemško lomiti,

prof. matematike v St. Vincent-u, zadnji je pa župnik.)

Ko sem prišel iz novicijata me je tedanji upravitelj župnije, Whitney, Dom Cyril Rettger, takoj odmenil za stalnega tolmača in pomočnika. Hodil sem z njim vsako nedeljo in mu vsestransko pomagal z Slovani. Kakor sem rekel, bilo je največ Slovakov: kakih 250 družin. Potem je bilo nekaj slovenskih, hrvaških in poljskih družin, poleg Madjarov in Italijanov. Ker je bil župnik tudi malo zdravnika, sem hodil z njim k bolnim in bil za tolmača, in prav velikokrat tudi za spoved. Za Slovake sem klical g. Martvona iz Johnstowna, Pa.; za Slovence in Hrvate pa g. Zalokarja iz Pittsburgha. Madjare je spovedoval sosednji Uniat, g. Baloha iz Traugergera, ki je prišel sem za svoje slovaške Grko-katolike, katerih je bilo okrog petinštirideset družin.

Delo v župniji

Do takrat šole še ni bilo pri fari. Toda Dom Cyril je vedel, da bodočnost vere mora stati na katoliški šoli. Uredil je cerkev tako, da je imel dva razreda, in je dobil dve sestre iz bližnjega konventa, St. Xavier Academy.

Leta 1897 je bil Dom Cyril premeščen v Ladd, Illinois, in na njegovo mesto je bil postavljen svetniški Dom Joseph Keller. Ta je postavil dvonadstropno šolo, eno sobo spodaj, drugo zgoraj. Otrok je bilo krog dvesto. O, da, takrat je bilo veliko

drugače ni zanj drugega naslova ko zarobljen kmet in novednež . . .”

Zateknilo se mu je v grlu in bridko mu je pela beseda.

“Pa le verjemite, ni tako zarobljen ta narod slovenski! Zadnji čas je, da ga dvignemo iz zaostalosti, ki so ga vanjo tujci pahnili. Oče Marko, ali mislite, da nas bo tuja učenost, da nas bo tuja kultura potegnila iz mlake? Sami si moramo svojih mož vzgojiti, sami se moramo boriti za svetlejšo bodočnost. Pa kako naj se vse to zgodi, če boste slovenski očetje branili nam, ki smo poklicani vzgojitelji slovenske mladine, da obdržimo v šolah talente, ki jih Bog pošlje v naše naročje? Ne, oče Marko, to ne sme biti! Preboleli boste izgubo ljubljene žene, preboleli boste tudi bridkost, da Tonče ne bo nikoli gospodar na ponosnem Slomu. Z lahkoto boste to bridkost preboleli, če danes verjamete meni, da bo slovenski narod nekoč proslavljal vašega fanta med svojimi možmi vodniki in kažipoti do lepše bodočnosti. In če mi še to verjamete, da bo zraven dostavljal: Ne imel bi naš narod tega moža, če bi Tonče s Sloma ne imel tako uvidevnega očeta . . .”

Marko se je znova premaknil na stolu in preložil klobuk s kolena na goleno. Profesor se je nagnil tik predenj in mu zaupno položil roko na poveznjeno dlan.

“Vem, kaj hočete reči. Vsako misel vam berem v globini srca. Kako pa jaz vem in ravnatelj in drugi profesorji, da bo to nekoč res? Ne vprašajte, Marko, odkod vemo vse to! Tonče sam nam o tem govori! Ne z besedo, Bog varuj, on se v takih mislih ne sonči. Govori nam Tonče z očmi, z lepim vedenjem, s svojim skromnim nastopom, s pridnostjo v šoli — z eno besedo: ves Tonče nam to govori! Jaz sem na primer tako živo prepričan, da me ne vara vera v fantovo svetlo bodočnost, da se vam ponudim za pastirja na Slomu, če mi dokažete, da maham po zraku.”

Marko je bil do kraja premagan. Imel je samo še to željo, da bi se že iztekel veletok profesorjeve govorniške sile. Saj ne bo vzdržal, če bo še kar lilo iz njega! Prašnikar ob oknu je pa imel časa dovolj, da je mislil na tihem: Škoda, da ta mož ni zašel v duhovni poklic! To bi vam bil govornik na leci . . . Pa Zupančičeva besedna poplava je podirala že nadaljnje, prav zadnje bregove.

“Torej tako, oče Marko! Noč se že dela in čas je da sklenemo. Amen! Čemu bi še dalje govoril, ko smo se tako v vsem razumeli? Vidite, lepšega ni, ko takole dokončen sporazum. Videti je, da bo mesečna noč. Konjičku bo svetlo v galopu, vama v dušah še stokrat svetlejše. In ko bo v treh mesecih velika noč v deželi, bo za par dni Tonče prisvetil na Slom, ta Tonče, očetov in nas vseh ponos. Takrat pridem še jaz pogledat gor k vam in si pisank nabrat. Povabilo sprejeto, obljava velja!”

otrok. Strup omejevanja družin še ni bil poznan med katoličani, vsaj ne med priprostim priseljenci. Tem so bile zakonske dolžnosti svete. Zato pa je bilo vsako leto pri fari povprečno dvesto krstov. Porok, seveda, je bilo tudi letno okoli šestdeset do sedemdeset.

Temu gospodu, Dom Josephu, sem pomagal tri leta, do mojega posvečenja. Zadnje tri leta sem pridigal vsako nedeljo v slovaškem jeziku.

Posvečen sem bil od škofa Richard Phelan (d. Dec. 29, 1904) iz Pittsburga, dne 7. julija, 1900. Bil je praznil sv. Cirila in Metoda, sobota, in zelo vroče. Prvo sv. mašo sem imel med svojimi Slovaki, v Whitney, v nedeljo 8. julija, in v ponedeljek, 9-tega sem bil imenovan naslednikom Josephu kot župnik. Od takrat naprej sem oskrboval Whitney faro redno do leta 1907.

Že leta 1902 so me Slovaki v Marguerite, ali kakor so takrat imenovali novo premogarsko naselbino, pet milj zapadno od samostana, Klondike, prosili, da naj jim pomagam ustanoviti faro. Storili smo, in še l. 1903 je tam stala lesena cerkvice. Pa jo nisem mogel sam oskrbovati. Zato so mi dali Fridolin Hornicka, mladega duhovnika, ki se je v kratkem dobro naučil slovaškega jezika čeprav je bil Amerikanez nemškega pokolenja.

V onih letih sem v postnem času spovedoval na vseh različnih krajih, v eni peterih Counties. Hodil sem

Med zadnjimi besedami je profesor vstajal in Marka vlekkel za sabo. Pograbil ga je za obe roki in jih tresel s tako silo, da se je Marko zbal za klobuk. Nalahno in komaj opazno ga je rinil do vrat in jih odprl pred njim.

"Tak pa z Bogom, Slomšak, in na svidenje o veliki noči. Skočite zdaj po konjička in sanke. Tamle ob oknu Vas počakava z gospodom. Takoj bo prisedel, ko pridrete nazaj in se ustavite pred glavnim vhodom."

Marko je ubogal kot jagnje. Šele ko je zagledal pred seboj konjiča in sanke, se je spet zavedel samega sebe. Teden pozneje je na Slomu dolgo ugibal, če bil rekel ob slovesu od profesorja z Bogom ali lahko noč ali vsaj hvala. Zelo se mu je zdelo, da ni bil zinil ne ene ne druge . . .

Ko je Zupančič zaprl vrata za Markom, je planil k Prašnikarju in mu prožil desno in levo:

"Čestitam, čestitam, duhovni gospod! Dobro sva naredila! Rešila sva Slom in velik košček slovenstva. Kdo ve, če ne tudi doberšen kos katoličanstva? Pred vami moram vsekako dostaviti to, ker vem, da za oltar vzgajate Tonča. No, Bog vas usliši, jaz nimam nič proti . . ."

Prašnikar je imel živ občutek, da ga profesor le za spoznanje manj okoli prsta ovija kot je malo preje Marka ovijal.

"Meni čestitate zdaj! Vi ste mi pravi! Kje je pa kaj moje zasluge? Čisto mehak sem in le eno vam rečem: Občudovanja ste vredni! Čestitati bi moral jaz vam, pa bom samo še enkrat dejal: Občudovanja ste vredni!"

"Oh, pojdite no, nikar mi ne hodite rožic sadit! Zima je zunaj, v snegu vam rasle ne bodo. Ha, ha! Govorniški ornament, kaj?"

"Saj, saj! Ko je poslušal vašo pridigo Marko, sem si mislil na tihem: Ta človek ni zastoj profesor govorništva!"

"Ha, ha, ha! Strašno ste laskavi, prijatelj, pa strašno otročji! Pardon! Tako bi ne smel govoriti. Profesor govorništva, ha! Ljubljanska srajca in drugega nič! Besedičenja sem se naučil, ko sem v Ljubljani za vodo s počestnimi paglavci policaje dražil in kuharicam priimke študiral. To so bili časi! Da bi jih koklja!"

Široko se je smejal, zaplesal po sobi in se bil ob kolena. Nenadoma se je čudno zresnil in stopil tik k Prašnikarju.

"Gospod provizor, eno mi smete verjeti. Razposajen sem na videz, pa mi je v resnici globoko slovesno pri srcu. Nekaj mi pravi, da sva pričé velikih reči. Res bi si želel, da bi bil ves današnji uspeh samo moja zasluga. Saj ni lepo, če je človek sebičen, priznam. Lepše je vedno, če ni nič takega v srcu, kar gladko na jezik ne sme. Pa ne

na Greensburg, Jeanette, Turtle Creek, Latrobe, Larimar, Bradenville, Salzburg, Ligonier, St. Lawrence. Potem gori v Cumberland Co., Indiana Co., in še celo v gozde, v Elk in Raine. Spovedoval in maševal sem v cerkvah, dvorinah in v bajtah. Mnogokrat sem imel v velikonočni dobi 5 do šest tisoč spovedi.

Sedaj, ali skoraj par let pozneje, ko sem bil poslan v Illinois, l. 1908, imajo v St. Vincentu več duhovnov, ki znajo slovanske jezike. Temu je priča **The Cath. Directory**. Ti so se, ali naučili jezika ali so bili sinovi slovanskih staršev, tukaj rojeni.

Leta 1907 sem bil prestavljen v Vandergrift, Pa., da sem pomagal Rev. Martinu Sanger-ju. Tam tudi je bilo Slovakov okoli trideset družin, in Poljakov ravno toliko. Hoteli so imeti svojo faro — to je, Slovaki. Toda uvideli so, da niso zmožni. Ko so se sprijaznili z mislijo o stari cerkvi sem pisal opatu Leader-u, da sem opravil, za kar sem bil tje poslan. Čez nekaj tednov, avg. 1908, dobim poziv iti v Illinois, kjer naj prevzamem župnijo Ladd, ki je spadala v St. Bede opatijo.

V Illinois

Vesel sem bil da grem na daljni bapad. Z menoj sta šla tudi Rev. Andrew Miller in Rev. Ernest Gunsheiner; prvi šele novomašnik, drugi prof. filozofije. Še nikoli ni sta bila na zapadu. Jaz sem se tam ustavil v marcu, l.

pozabite, mili prijatelj, da me tudi s pesnikom zmerjajo. Pesnik pa, pravijo, sme biti malo iz reda . . .”

“Kam ste pa zdaj zavozili? Na stranpot?”

“Zavozil, to je beseda! Jaz vedno zavozim. Ha, ha! No vidite, spet se hahljam. Nespodoben kot vedno! Vam je lahko, ko niste samo rodoljub ves dostojen, ampak tičite tudi v duhovniški suknji. Jaz sem pa, pravijo, pesnik. Povem po pravici: res bi bil rad! Pa to še ni največja nesreča! Hujše je — posvetnjak! Rodoljub? Ko bi vedel . . .”

Prašnikar je odprl usta, da bi zinil besedo, pa mu jih je Zupančič pokril s plosko roko.

“Molčite v tem hipu, da mi ne zmešate misli! Povem vam živo resnico. Moja sebičnost je v tem — le pazite na mojo besedo! Ko se bo pisalo čez toliko let, da ima Jakob Prašnikar zasluge za Tončetovo odličnost v slovenstvu, bi želela moja sebičnost, da bi takoj za njim imenovali še moje ime.”

Zdaj se je tudi Prašnikar prisrčno smejal.

“Saj ste res neznansko nevaren! Toliko glejte, da me ne zvrnete s prvega mesta! Kar sovražil bi vas, tekmeec vi tak!”

Smejala sta se, da se je mrak skoraj umaknil iz sobe. Takrat je obstal Marko s sanmi in poslovala sta se. Nad Savinjskimi planinami se je delala rožnata zarja večerna.

* * *

Prašnikar je sedel v sani in si zavil spodnji život v topel koc, ki ga mu je bil Marko molče na kolena potisnil. Konjič je potegnil in sani so zdrsele po ovinkih na teharško stran. Ognile so se mesta, da bi kje ne zadele na kopno. Izza razvalin gradu starih Celjanov se je dvigal mesec in obetala se je nič napačna noč.

Moža sta molčala. Bila sta še vsa pod vtisom celjskih dogodkov in jima ni bilo za pogovor. Profesor Zupančič je imel še oba v oblasti. In kakor da bi se drug drugega bala. Prašnikar je ugibal, če ni Marko le do polovice prepričan, in poleg Zupančiča tudi njega dolži, da je Tonče ostal. In Slomšak je skušal razbrati iz megle, ki jo je delala v mrzlem zraku Prašnikarjeva sapa, če ni v duhovnem gospodu preveč zmagoslavja. Ali se ne ziblje morda v premočni zavesti, da je bil on tisti ki je rekel Marku nekoč: Boste videli, da bo Tonče še velik gospod . . .?

Če je takrat Marko le slabo verjel in umolknil le iz spoštovanja do duhovnega moža, je danes zvedel kaj več. Ta profesor Zupančič! Če je res tudi tako dober prerok, kot mu teče gladka beseda, bo Tonče vsekako še čudeže delal! Kakor je Marko pri vrhu srca še vedno trpel, da je Tončeta zgubil za Slom, se mu je pa pri dnu vendar zbudil očetnji ponos, kot ga doslej niti ni slutil.

1901, na poti mimogrede v Brockway, Minnesota, da pridigam Rev. F. Ažbetu, novomašniku. Zato sem vsaj nekoliko poznal LaSalle, Peru in St. Bede College. Prišli smo iz LaSalle po Interurban Railway, in smo v noči že izstopili pri zavodu. Ni čuda, da je drugo jutro Fr. Ernest vprašal: “Od kod, no, pa smo prišli?”

No, zame se je začelo delo takoj v mestecu Ladd, osem milj severno od opatiije. Tja je takrat tekla poulična železnica. Moj prednik, kateremu sem sledil pri farnem delu, Rev. Vitus Kratzer, je sedaj že precej let v grobu. Takrat mi je še vse razložil in razkazal. K fari Ladd sta spadali dve podružnici. Cherry in Seatonville. Župnišča še ni bilo nobenega, pripravljeno pa je bilo vse za zidavo. Stanoval sem torej v St. Bede in se vozil sem in tje, dokler ni bila hiša gotova, okt. 1909.

Mesto Ladd je imelo velik premogovnik, kakor tudi Cherry. V Seatonville-u pa je že prenehal. Ljudje so bili vsake narodnosti, največ je bilo Italijanov v Ladd. Ker je bilo mesto nekakšno križišče različnih železnic, je bilo tam tudi veliko železničarjev. V Cherry je bilo precej Slovanov zraven Italijanov in Amerikancev.

Cerkev v Cherry je bila zelo majhna, lesena, in kar na kole postavljena. Postavil jo je moj prednik. V Seatonville-u je bila cerkev zidana, toda še manjša, nekako 30x20. Ono v Cherry nam je vihar takoj prvo pomlad,

Pomislil je na rajnico ženo. Menda je imela drugačen pogled za človekove tajne, ki njemu, gospodarsko usmerjenemu, ni bil dan. Marko je uganil, da je moralo biti vse tisto o Tončetu že davno v Micinem srcu, kar je danes iz Zupančiča tako bohotno privrelo. Povedati rajna ni znala, saj ni bila ne profesor ne prerok, pa je govorilo vse iz njenih pogledov, iz njenih vernih oči. Šele zdaj je začel razumevati Marko: Pa je le mati nekaj več kot je oče . . .

Slomšak se je vdajal. Odstopal korak za korakom. Če že res mora biti Tonče gospod, pa naj bo v božjem imenu! Saj tisto ni, da bi kaj takega še ne bilo v Slomšakovem rodu. Marko je vedel, da je že trem duhovnikom na Slomu zibelka tekla. Blaž Slomšak je bil prvi, kolikor ve zgodovina. Ta se je več ko pred sto leti rodil, je Marko pomislil. Za njim sta prišla iz enega gnezda kar dva, Polde in Primož, rodna si brata. Ni dosti manjkalo, da bi bil tega zadnjega še Marko poznal. Pomnijo stari, da je današnji gospodar konjča jahal na njegovih kolenih, ko je prišel zadnjič pogledat na Slom. Pa Marku ni v spominu ostalo.

In je zaključil v sebi Slomšak: Če res ne more biti drugače, naj pa še Tonče nekoč glorio poje! Naj obvelja tista govorica, ki se je izvila iz fantovih pastirskih let, da je pridigal otrokom na stopnicah v stolp ob cerkvi svetega Ožbolda. In so baje poslušali z vso vero in govorili: To bo duhovnik!

Ožbaldova cerkev! Pomislil je Marko, da jo je bil dal postaviti Slom. Prav tisti nekdanji Slomšak, ki je na ime svetega Štefana slišal in je dal Blaža oltarju, je tudi to cerkev pozidal. In ni slabo uganil! Saj je kar čudno, da niso že poprej uvideli krščanski ljude, kako lepo bi sodila cerkev na teme tistega griča!

Taka je torej preteklost Slomšakov in je že menda tako narejeno, da bo treba tudi v bodoče v to smer . . .

Potem je obstal Marko z mislijo na Slomu in se poglobil v gospodarske skrbi. Tudi gospodinjske so mu po glavi rojile.

Gospodu Jakobu se je podobno godilo. Tudi pred njegovimi očmi je vstajala preteklost ponosnega Sloma. Iz nje je tipal v bodočnost in iskal Tončeta v njej. Pomislil je, kako se iz roda v rod dedujejo človeške lastnosti. Preskočijo včasih eno koleno, pa se spet pojavijo v nadaljnjih potomcih. Slom je iz davnine slovel po vzornem gospodarstvu in odličnem krščanstvu. Markov oče, tako ljudska govorica poroča, ni bil po svoji rodovini, v sinu se je pa spet pokazala vsa značilnost rodu. Gospodarstvenost, točnost, smisel za red! Kakor ura je Marko in dela načrte le za svoj Slom. Vsaka reč mora biti na svojem mestu, vsako delo ob določenem času. Če se krave vrne-

1909, podrl. Postavili smo jo zopet, in podzidali.

Vse bi bilo lepo šlo naprej, če bi se ne bila zgodila strašna nesreča v Cherry, 13. nov. 1909, ko je ogenj uničil premogovnik, v katerem je našlo 284 ljudi smrt. To so bili žalostni tedni in meseci, zakaj, zadnje trupla, nekako šestreset, so prinesli ven šele marca meseca, 1910.

Da na kratko opišem vso stvar (1), kakor se še spominjam.

Nov. 13. zjutraj so spustili v mino sena za mule kate so bile nastavljene med zračnim in vzdigovalnim dvigalom. Tam v tem predoru, nekako 157 čevljev globoko, so imeli električno luč na hodniku in v hlevih. Luč pa je bila pokvarjena, zato so za silo obesili oljnate svetilke na steno. V eno teh svetilk se je voz sena zadel, jo odtrgal, in takoj je bilo seno vse v ognju. Skušali so ogenj pogasiti, pa se ni dalo zaradi velikega prepaha. Kmalu je začelo goret tramovje. Še le potem so začeli klicati premogarje na beg. Bilo je v času krog štiristo mož na delu. Vzdigovalka je delala hitro in vzdigovala ljudi na vrh. Toda okoli ene ure popoldne se je ogenj tako razširil, da ni noben več mogel do vzdigovalke. Padali so okoli vzdigače in so bili zadušeni, okoli 175. Ker ni noben več prišel gori, se je zbralo nekaj mož, "bossov" in drugih, in so šli pogledat kaj je doli. Zmenili so se z vzdigovalci na natačna znamenja, ali spuščati doli, ali vstaviti, ali pa dvigniti. Nesreča je

jo s paše natančno ob uri, šteje Marku več ko pogin Napoleonove vojske na Ruskem. In tak Slomšak naj z lahkoto odneha, ko Mica sili v šolo prvorojenca?

In je vendar odnehal! Ne zlahka, le na mehak, pa vztrajen pritisk iz ljubezni do žene? Ženo je ljubil pri vsej svoji trdoti. In še to — saj je odnehal s pridržkom! Nikoli mu ni skrivna nada zamrla, da se bo nekaj zgodilo, karkoli že bo. Zgoditi se mora in Tonče šolo obesi na kol . . .

Prašnikar je vedel, da bi dal Marko še druga dva fanta v šolo, če bi se Mica vrnila iz groba in postavila tako zahtevo. Ali zdaj je mati pod zemljo in nima več besede na Slomu. Zato je Marko odločil: Tonče domov!

Odločil — propadel! Glejte, še vedno mati zmaguje! Kako bi ne zmagovala — taka mati! Še iz groba, je videti, vodi Slomu usodo!

Taka mati! Prašnikar je pomislil, kako je Tonče že v devetem letu slavo materi pel. Tiste čase je pridigal ob Ožbaldovi cerkvi, kot Goleževa še danes ponavlja za njim:

“Poglejte, otroci, v nedeljo podoba na prižnici ponižne cerkve, od koder čujete božjo besedo! Podoba vam kaže, kako nesrečen grešnik umira. Tak žalosten konec čaka vsakega kristjana, ki se ne varuje greha . . .”

Ljudje, ki so slišali o pridigi iz pripovedovanja otrok, so vedeli, da je Tonče le gladko ponovil, kar je bil od matere čul, ko ga je večkrat za roko po cerkvi vodila in mu tolmačila svefe podobe . . .

Tako sta se Markova in Prašnikarjeva misel nehote srečali ob cerkvi svetega Ožbalda na griču za Slomom. In ob cerkvi sta videla Tonča.

* * *

Prav do Sloma sta privozila molče. Otroci so zaslišali cingljanje sani in so privreli pred duri. Mesec se je bil ravno skrtil za temen oblak. Blaže je prinesel svetiljko in jo dal Jošku. Sam je prijel za vajeti in pogladil konjička. Otroci so se spogledovali, ko niso videli brata v saneh. Od začudenja so pozabili pozdraviti duhovnega. Marko ni mogel prezreti take napake.

“Kako se reče, otroci?”

“Hvaljen Jezus, gospod!”

“Na veke in amen!” se je oglasil Prašnikar in hotel na tla. “Gledate, kje je Tonče ostal. Kar nič ne marajte, vse vas lepo pozdravlja.”

“Ostanite, gospod! Naj vas hlapčon potegne do cerkve. Kaj bi hodili, ko je že vse napeljano.”

Markova beseda je bila vsa gospodarska. Zdaj je bil na Slomu in tu njegova velja. Blaže je že sedel v saneh in Marko je voščil:

“Pa lahko noč in lepo zahvalim. Srečno vozita!”

hotela da se znamenja niso ujemala, in ko je vzdigovalec čakal in ni več prejel nobenega znamenja, je vzdignil, in strašno, vseh devet je bilo mrtvih. Ogenj je tako divjal, da je švigal ven iz obeh stalnov. Niso mogli drugega ko štolne zamašiti jih pokriti z deskami in prstjo, meneč da bi na tak način zadušili ogenj. Pa tudi to ni pomagalo. V ponedeljek (nesreča se je pričela v soboto) so začeli zlivati vodo doli, in šele čez teden, v soboto, so zopet odprii štalne. Ker ni bilo videti nobenega ognja več, so se spustili veščaki na ogled. Groza je bila, kar so videli. Kupi mrtvih na dnu vzdigače. Začelo se je žalostno delo spravljanja trupel na vrh. Vsi so bili oparjeni in strašno otekli. Polagali so jih kar po vrsti na rjuhe in sorodniki so prišli in jih indentificirali. Za vzdrževanje reda je poslala država kompanijo milicije. Tudi Rdeči križ je bil na mestu. Otroci in ženske so bili pripuščeni samim sebi, posebno katoličani. Zato sem prosil francoske sestre iz St. Margaret špitala, Spring Valley, da naj pridejo pomagat. Prišle so vsak teden po dve. In te so storile več za uboge otrok in ljudstvo kot vse “nurske”.

V enem tednu sem imel natančno statistiko vseh katoliških družin, koliko jih je bilo ubitih v vsaki družini, in koliko je bilo otrok. Sestre so skrbele, da so otroci imeli kaj jesti, in dobile so vsega potrebnega iz kompanijske prodajalnice. Nov.

“Hvaljen Jezus!” so še enkrat zapeli otroci.

“Lahko noč in amen na veke!” Konjiček je potegnil.

Prašnikar je zamrmral predse:

“Kar vseč si mi, Marko!”

Blaže se je obrnil in vprašal:

“Kako mislijo, gospod?”

“Nič, nič, Blaže, le pazi na pot!”

Marko je stopil naravnost v hišo in pogladil peč z obema rokama. Otroci so obstali ob njem z radovednimi pogledi. Pa ni rekel besede. Spustil se je na klop in pograbil Tinčka, da mu je zajahal koleno.

“Tinče, Tinče konjča jaha, Tinče, Tinče konjča jaha . . .”

Deček je zavriskal od sreče. Marku je bilo, kakor da se je iz daljne tujine vrnil v svoje kraljestvo.

“Ba! Kaj zijate vame kot v prikazen! Kaj je takega na meni?”

In se jim je nalašč spakoval in delal obraze.

Veseli so ga bili kot bi pravljico brali. Lucija je zavriskala in se mu oklenila noge. Vzel jo je na drugo koleno in potrkal Tinčkovo glavo ob njeno.

“Buc, buc, buc!”

Otroka sta bila v malih nebesih. Urška je prva potrpežljivost zgubila.

“Povejte že no, kje je Tonče ostal!”

“O, o! Tonče, saj res! Ta vam je kar v Celju ostal. Je čuden možakar ta Tonče. Ne, saj ni Tonče čuden možakar. Tisti profesorji, to so vam čudni možje. Kaj Tonče nazaj na Slom? To pa že ne in sedemkrat ne! Ni za kmeta, pa ni. Za gospoda bo Tonče, pa amen! In naj reče oče Marko buc ali štuc!”

In je spet potrkal z Lučkino glavo ob Tinčka. Micika in Urška sta se pomenljivo spogledali. Komu naj zdaj tožita Joška . . . Jožek se je pomikal v kot, da bi bil, če mogoče, očetu za hrptom. Deklici sta gledali v stran. Pa je imela Micika važen pomislek:

“Kako je pa Tončetu vseč?”

“Tončetu, praviš? O, kar po volji mu je. Sem pa dejal, no, če je vsem tako prav . . .”

Tedaj se je domislil, da mu fanta še pokazali niso, in speklo ga je. Vso pot mu ni na misel prišlo. O, tisti Zupančič . . .

Jožek je planil na peč kot maček in se pačil Miciki in Urški, da sta ga morali videti. Zdaj pa le tožita Joška gosposkemu Tonču!

Micika se je obrnila proč s celim životom in je računala, kako bo brez Tonča. Urški je kipela jeza nad Joškom. Zarezala je z zobmi na peč in zagomazelo je v njej. Ali naj ga prav precej očetu zatoži?

20., torej ravno teden po nesreči, so prišli do še živečih mož. Bilo jih enaindvajset. Ti so šli daleč stran od šef-ta, se zazidali, in čakali na rešitev. Misliti si moramo trpljenje, katero so ti možje morali prenesti v dolgih, temnih urah, brez jedi, brez vode. Šli so po rovu upajoč na pomoč, pa so zašli na nizkem kraju v “black damp”, kjer so nekateri mrtvi obležali. Ves čas od sobote pa do sobote vetrnica ni delala, zato se je nabral plin, “black damp” na nizkih krajih rovov. Šele veter ga je pregnal. In tako so našli nekaj še živih premogarjev.

Drugi pa so se tudi oddaljili od gorečega šafta na drugo stran in čakali pomoči, katere pa živi niso dočkali. Bilo je teh triinšestdeset. Do teh so prišli rešilci šele koncem decembra. Čudno pa, niti eden ni bil razpaden, vsi so bili posušeni, brez kakega duha. V temi je ta ali oni pisal na papir svoji ženi ali otrokom, kako jim je, in kako naj žene ravnajo z otroki.

Nekako šestdeset smo jih pokopali v Cherry, vsi drugi so bili pa pokopani na drugih krajih, kakor so sorodniki zmogli in hoteli.

Poskušali so zopet začeti delo v premogovniku, pa ni šlo. Kompanija, čeravno je bila pravzaprav Milwaukee R.R. Co., je dala vso vred-

Tisti hip so se vrata odprla in Polona je skledo prinesla.

“Gospodar, večerja na miži!”

“Drugi ste že?”

Otroci so prikimali. Tinček in Lučka sta zdrsnila kot na povelje z očetnjih kolen in Marko je vstal od peči. Prekrižal se je in sedel k večerji.

Micika in Urška sta se umaknili v kamro in se tiho menili. Jožek je zlezal s peči, se potegnil do vrha svoje dolgosti in moško stopal po sobi. Ko je videl, da sta sestri pogledovali iz kamre nanj, si je zataknil palce za namramnice in sklenil prste na prsih. Posmihal se je v kamro in vedel, da je Slom kakor njegov.

(Dalje prihodnjič.)

nost premogovnika sorodnikom mrtvih, in ni hotela več začeti delo. Drugi so poskušali, pa tudi ni šlo. Tako še danes vse stoji po tridesetih letih.

Ostal sem v Ladd fari do l. 1912, ko me je avgusta istega leta opat Vincent Huber poklical v zavod kot učitelja. To je storil na mojo večkratno prošnjo.

“CERKEV DRŽI S KAPITALISTI”

(Iz spominov starega župnika.)

TISTI čas je bil v sosednjem mestecu štrajk pri nekih rudnikih in ljudje so pravili, da ondotni župnik vleče z lastniki rudnikov proti delavcem. Jaz se nisem smatral za poklicanega, da bi preiskoval, če je bilo tisto o župniku res ali ne. Mislil sem, da je to škofova zadeva, ne moja. Vedel sem, da človek ne more že kar naprej simpatizirati z vsakim štrajkom, pa tudi to, da je po navadi pri štrajkih vendar pravica na strani delavcev.

Nekateri moji farani so zahtevali, da jaz javno obsodim onega župnika. Tega nisem hotel storiti, zato so mi zabrusili v obraz:

“Cerkev vedno s kapitalisti drži. Katoliška duhovščina je vedno zoper delavski stan . . .”

Kaj sem hotel? V nedeljo, ki je bila deseta po binkoštih, sem oznanil, da bo v petek zvečer poseben shod v dvorani za vse tiste, ki mislijo, da je duhovščina vedno zoper delavce. Veliko ljudi je prišlo.

Jaz sem stopil prednje in jim rekel:

“Vidite, tu v rokah imam knjigo, ki ima naslov: Vsakdanja premišljevanja za duhovnike. Po navadi vi svetni ljudje ne dobi-

te v roke takih knjig. Pa vas bo morebiti zanimalo, če vam raztolmačim iz te knjige, kaj predlaga duhovnikom za premišljevanje ravno za današnji dan. Poslušajte in potem sami premislite, če je res Cerkev vedno zoper delavske pravice in če so duhovniki res med seboj zmenjeni, da bodo zmerom potegnili s kapitalisti zoper delavce. To knjigo je spisal neki duhovnik in potrdili so jo mnogi škofje. Celo za samega svetega Očeta je primerna, da iz nje vsak dan premišljuje. Zdaj pa čujte, kaj se bere v njej za današnji dan!”

Bili so zelo pozorni in jaz sem začel tolmačiti, zakaj knjiga ni bila v slovenskem jeziku. Takole sem pripovedoval iz knjige:

1.

“Gospod Zveličar se kaže v evangeliju, da drži s cestninarjem, ne pa s farizejem. To kaže, da je potegnil s tistimi, ki so bili zaničevani, ne pa narobe.

Kakšen nauk zate, duhovnik Kristov!

Posebno za naše dni, ko se vrši v svetu razredni boj med kapitalom in delavstvom! Med bogatimi in zatiranimi!

Vprašaj samega sebe, duhovnik Kristov, kako se ti vedeš do zatiranega in zapostavljanega delavca! Ali se ti morebiti zdi, da je vsak takozvani radikalni človek že tudi razbojnik in zasluži vrv okoli vratu?

Žal, mnogo je takega mišljenja med ljudmi. Tudi med duhovniki se najde!

To bi se moglo opravičiti, ako bi bilo res, da je vsak delavec, ki se zaveda svojih pravic, že tudi ves poln nekih idej, ki se najdejo v gotovih socialističnih in komunističnih brošurah.

Toda čeprav bi bilo vse okoli tebe, duhovnik Kristusov, socialistično, komunistično in prevratno, ne smeš pozabiti, da je vsak človek tvoj bližnji!

Kljub vsemu se moraš zavedati, da ti je kot katoliškemu duhovniku posnemati apostola Pavla, ki je pisal, da se čuti dolžnika vsem ljudem!

Tudi ti, ki si duhovnik Kristusov, moraš ravnati tako kot je rekel tvoj Učenik: Mnogi se mi smili . . .

Ne moreš biti zares pravi duhovnik Kristusov, ako imaš takega duha kot rimski pesnik Horac, ki je dejal, da se mu gnusi počestna ljudska druhal.

2.

Mi duhovniki smo se res že kar prepoznobrihtali, da moramo držati s preprostim ljudstvom. Delavstvo deloma drže v svojih krempljih brezverske organizacije, deloma mu pa sedi na vratu bogati podjetnik. Ker si ne ve drugače pomagati, se v svoji nejevolji zateka v gostilne, kjer se zaliva s pijačo in pada v družbo vsakovrstnih agitatorjev. Življenjske prilike so za delavca dostikrat res naravnost neznosne. Ne samo za moške, posebno še za ženske, dekleta in otroke. Mnogi morajo živeti v stanovanjih, ki bi bila komaj za podgane dosti dobra. In vendar imajo vsi ti ljudje neumrljive duše. Mora se najti kdo, ki jim bo prišel naproti in jim pomagal. Kdo?

Nikar se ne izgovarjaj, duhovnik Kristusov, da so ti ljudje sami vsega krivi, ker se oklepajo brezverskih in protiverskih delavskih unij! S takim izgovorom ne boš olajšal svoje vesti. Če si boš prigovarjal, da so se vragu zapisali in naj jih torej vrag vzame — ali je to po duhovniško?

Rajši se vprašaj, če je v tvojem srcu kaj tiste ljubezni, ki jo je imel sveti Frančišek

Asiški, veliki prijatelj vseh zaničevanih in ponižanih! Ali čutiš tudi ti kaj takega, kot je čutil Frančišek — da je namreč vsak človek brez izjeme njegov brat?

Ena stvar je gotova! Če boš ti, duhovnik Kristusov, pustil vse to v nemar in mirno gledal, da se stvari razvijajo po svoje in se za delavstvo ne bo nič storilo, potem je gotovo, da bo preprost človek postal Cerkvi in duhovništvu neprijazen — ako se to že ni zgodilo. Ali ni škoda, če tudi ti svoje doprineseš k temu, da delavski človek vidi v duhovniku le zastopnika bogatih ljudi, ki nimajo za siromaka nič srca in ga vsepovsod odrivajo?

Morebiti pa res ravno glede tebe ni v veliki zmoti, ako tako misli. Kar dobro bo, če si izprašaš vest ti, ki se imenuješ — duhovnik Kristusov!

Spoznaj torej v vsakem človeku brata Kristovega! Obnašaj se do njega tako, da bo to čutil. Včasih je treba samo dobre besede, toda če je treba kaj več, tudi tega se ne ustraši!

3.

Pa še to naj ti povem: Ko je na svetu toliko revščine, ti kot duhovnik ne smeš živeti v razkošju in prevelikem bogastvu! Danes potrebuje Cerkev duhovnikov, ki so rajši revni kot da bi si kupičili bogastvo.

Toda bodi ti, ki to premišljuješ, karkoli že, glej, da boš postal vsem ljudem vse, posebno ubogim in takozvanim proletarcem! Ne hodi med uboge ljudi z obrazom, kakor da si se strašno ponižal doli do njih, ampak z ljubeznivostjo in prijaznostjo kot je delal Sveti Frančišek. Na vsak način je že čas, da svet preneha s tisto obtožbo, češ, da duhovščina vedno z bogataši potegne!

Zato bodi vedno ljubezniv z vsakim človekom, toliko bolj ljubezniv, kolikor slabotnejši je. Seveda tudi z otroci ubogih staršev. To je na videz majhna stvar, toda velike reči so sestavljene iz samih majhnih in drobnih.

Ali veš, da nekateri ljudje pravijo: Ni-

koli več ne bom pogledal duhovnika, ker sem doživel, da tudi duhovnik mene ni pogledal? Nikoli ne smeš dati povoda ne temu ne onemu, da bi tako govoril.

Zapomni si, kaj se bere v svetem pismu v knjigi Pregovorov:

Kdor zaničuje ubožca, zaničuje tudi njegovega Stvarnika!"

* * *

Tako sem torej tolmačil iz knjige pred seboj kakor bi bral. Še enkrat zapišem, da so me zelo pazljivo poslušali. Vse bolj pazljivo kot pri mojih pridigah v cerkvi.

Ko sem končal, sem pogledal po ljudeh in sem dejal:

"Tako se duhovniki med seboj opominjajo in sami pišejo take knjige za premišljevanje duhovnikom, to se pravi: za dobre nauke, ki naj si jih duhovniki vzamejo k srcu. Ali mislite, da bi tako pisali, če bi bila Cerkev in če bi bila duhovščina res taki nasprotniki delavskih slojev?"

Nekaj časa so molčali in nekateri so gledali v tla. Potem se je eden oglasil:

"Hudiča, zakaj se pa vsi duhovniki ne ravnaajo po takih čednih naukih?"

Jaz sem dejal:

"Zakaj se pa vi ne ravnate po nauku, da krščanski človek ne sme kleti? In pijan ste tudi, pa ste že stokrat obljubili, da ne boste več?"

Precej jih je bilo, ki so se zasmeljali, oni pa ni nič rekel.

Oglasil se je drugi, ki je znal angleško, in je dejal:

"Ali bi mi hoteli za nekaj dni posoditi tisto knjigo?"

Res sem mu knjigo posodil in ker ni nihče več nič prida vprašal, smo zaključili zborovanje.

Posojeno knjigo sem pa dobil nazaj čez nekaj dni. Tisti ki jo je prinesel, je dejal samo tole:

"Pa lepa hvala! Če bi bili vsi duhovniki taki, kot se jim naroča v teh bukvah, bi bil svet poln svetih Frančiškov!"

Ta opomin sem vzel nase in nič dobro mi ni bilo pri srcu.

MOLITEV PRED JEDJO IN PO JEDI NI ZAPOVEDANA

LI res ni? V nobeni izmed desetih božjih zapovedi je ne najdete, pa tudi ne med cerkvenimi zapovedmi. Nikjer ni rečeno: Moli pred jedjo in po jedi — ali kaj podobnega. Še noben duhovnik ni pridigal, da je opuščanje te molitve smrtni greh. Celu tega ni močno poudarjal, da bi bil mali ali odpustljivi greh.

Torej z eno besedo: Molitev pred jedjo in po jedi ni zapovedana, zato jo tudi večinoma opuščamo in smo vseeno dobri katoličani . . .

Tako se premnogi izgovarjajo, če stopi prednje očitek, zakaj ne molijo pred jedjo in po jedi.

Pomenimo se torej, kaj je s to rečjo!

V desetih božjih in šestih cerkvenih zapovedih res ni naravnost rečeno, da je treba pred jedno in po jedi moliti. Tudi drugače ni zaukazano, da bi bilo treba to napraviti pod kakim velikim grehom. Toda o molitvi pred jedjo in po jedi beremo že v svetem pismu, da je to spadalo med znamenja krščanskega življenja. Zato ne smemo te lepe navade preveč lahko vzeti in misliti, da se lahko brez duhovne škode opusti.

Sam Zveličar je s svojimi apostoli pri zadnji večerji opravil molitev. Saj je izrecno povedano, da je z njimi zapel zahvalni psalm, in potem so odšli na Oljsko goro.

In sveti Pavel piše v svojem pismu do Tita v četrtem poglavju zelo jasno o molitvi pred jedjo in po jedi. Postavimo torej sem njegove tozadevne besede:

"Duh pa razločno pove, da bodo nekateri . . . od vere odstopili . . . in (zapovedovali) zdržati se jedi, katere je Bog ustvaril, da jih uživajo Z ZAHVALO verni in tisti, ki so spoznali resnico. Zakaj vsaka

stvar božja je doba in nič se ne sme zavreči, kar se Z ZAHVALO užije; posvečena je namreč jed po besedi božji in PO MOLITVI.”

S temi besedami hoče apostol dvoje povedati:

Prvič: Nimajo prav tisti krivoverci, ki kdaj pa kdaj ustanejo med kristjani in uče, da so nekatere jedi nedovoljene, na primer meso sploh. Bili so taki že v časih svetega Pavla in bili so tudi pozneje. Cerkev rada vidi in celo nalaga, da se katoličani nekatere dni, na primer v petek, zdržimo mesnih jedi. Toda to dela zato, da nas uči zatajevanja v čast smrti Jezusove na križu. Noče pa s tem reči, da bi bilo meso sploh prepovedano. Cerkev ve, da je za zveličanje naše duše koristno, če se včasih odpovemo prijetnim rečem in jih nekaj časa ne uživamo.

Drugič: Sveti Pavel omenja, da je treba jed uživati Z ZAHVALO, kar pomeni prav toliko kot molitev pred jedjo in po jedi. In še to pravi, da je vsaka jed posvečena PO MOLITVI. Torej izrecno poudarja, da naj se obenem z jedjo opravlja molitev.

V razlagi teh Pavlovih besed, ki jo najdem v starem izdanju slovenskega svetega pisma (Wolfovega), berem naslednje besede:

“Molitev pred jedjo in po jedi je torej že — apostolska zapoved — pa kako malo se mnogi zanjo zmenijo! Skoraj le preprosti ljudje so še hvaležni za svojo pičlo hrano. Bogati in visoki po navadi brez molitve, brez hvaležnega pogleda, proti nebu, k k svojim polnim skledam sedajo. In ravno tako tudi od mize hodijo.”

To je napisal slovenski razlagalec že leta 1856. Takrat je namreč izšlo Wolfovo slovensko sveto pismo. Tega je torej le 13 let manj ko sto let!

Ali bi ne bilo prav, če bi mi, ki živimo 87 let pozneje, spet enkrat malo premislili te besede ter pogledali, kako sedamo k polnim skledam in kako od njih vstajamo?

KRUH SV. ANTONA

Že za časa svojega življenja je bil sv. Anton močno iznajdljiv, če je bilo na tem, da naj pomaga svojemu bližnjemu. S svojo živo vero, ki je prestavljala gore, s svojo ljubeznijo, ki nikoli ni vprašala, koliko časa še — je vedno iznova našel vire in studente pomoči za bedo svojih bratov in sestra.

Tak je ostal tudi po smrti. Vsem pomaga in na vse se razume: na izgubljene ključke pravitako kakor na založene menice in zafle pogodbe in potrdila, na strta srca enako kakor na nalomljene ključavnice. Tako zelo človeški je, da se zdi, kakor da ga je gospod Bog sam nastavlil za svojega miloščinarja na tej ubogi, okrogli zemlji.

Vendar pa postanek kruhov sv. Antona, ni tako star, kakor bi utegnil kdo misliti. Začelo se je pa takole: 12. marca 1890. se je gospodični Luizi Bouzzier v Toulonu na Francoskem, v ulici Rue Lafayette št. 41, pripetila nezgoda, da ni mogla odpreti svoje kamre, kjer je imela skromno zalogo za svojo trgovino. Gospodična je bila priletna, strašno natančna in redoljubna, in sedaj ta smola! Lahko si mislite, da za tako damo ni nič hujšega, kot potrta ključavnica in sploh kak nered. Poklicala je ključavničarja, ki se je dobro uro sukala tam okoli na veliko njeno jezo in nevoljo, naposled pa je na kratko izjavil, da bo treba vlomiti s silo.

“Vlomiti s silo?” — to je gospodični preveč.

Kajpak se ključavničar, ki ni imel tako rahločutnega srca, ni pustil omajati v svojem sklepu in je mirno pustil svoj šop ključev na mizi ter odšel po svoje orodje domov.

Ko se vrne, ga gospodična ne pusti na delo temveč mu veli, naj poizkusi še enkrat s ključi, češ, da je medtem napravila obljubo sv. Antonu, če pomaga.

Mož, ki je menda poznal staro gospodično, se dobrodušno ukloni in prične poizkušati. Toda prvi ključ, se je podal v ključavnico, kakor da je pravkar vlit in vrata so se lepo odprla.

Gospodična je svojo obljubo izpolnila in ubogi so dobili tisti dan pri njej kruh za stonj.

Neka njena prijateljica je poizkusila s tako obljubo "za kruhe" v neki rodbinski zadevi. Bila je točno uslišana. Nato sta prijateljici postavili v tisti "sloviti kamri" kip sv. Antona in prošnje in svečke so kar deževale. — Nato so pa sledili kruhi sv. Antona za uboge.

To se je razvedelo in kmalu niso prihajale samo stare ženice in mlada dekleta, temveč tudi mornarji, kapitani, častniki, duhovniki in celo škofje.

Gospodična Bouzzier pa je skrbela, da je nabrani denar spremenila v telesne dobrote za ubožce.

Vsote pa niso bile majhne. L. 1892. se je nabralo v tisti kamrici 5443 frankov, leto kasneje 33.481 in l. 1894. že 108.506 frankov.

Medtem pa se je po svetu razvedelo, da sveti Anton še raje ustreže, če se mu med molitvijo zašepeta v srce, da bodo tudi njegovi ubožci imeli kaj od tega če pomaga.

Danes skoro ni cerkve, ki bi ne imela male slike ali kipa sv. Antona z nabiralnikom "za kruhe sv. Antona". S tem denarjem so se zidala nešteta zavetišča, kapelice in misijonske postaje, kakoršen je bil pač namen darovalcev.

Za to preprosto mislijo pa se skriva še globok socijalni pomen — da je sila in stiska naučila človeka umevanja bede našega bližnjega. Tako svetnik ne samo pomaga, temveč na lep način tudi vzgaja človeško srce.

Dober svet je drag

Janko: "Svetuj mi, kaj naj kupim svoji nevesti za god."

Lukeč: "Najbolje je, če njo vprašaš."

Janko: "U, potem bo predrago!"

Učinek

Oče: "Zakaj se vendar nočeš poročiti z gospodom Kopačem. Dobro službo ima, preskrbljena boš."

Hči: "Ko ima pa tako drobne oči."

Oče: "Kadar te vzame, bo imel še predebele."

ROKO NA SRCE

F. S. F.

TRDNOST v veri, neomahljivost, verna samozavest in po veri uravnano življenje je za nas same in za vse malo verne in nevernike največja bramba krščanstva. Da, važne so učene knjige, važne so razlage verskih resnic, a vse to bi bilo brneč bron in zvoneč zvonček, če ni v katoličanih poguma, neupogljive stalnosti v načelih, če ni čiste dejavnosti, ki je najzanesljivejša legitimacija po Kristusovem reku: "Iz njih del jih boste spoznali." Delo in življenje resničnih katoličanov je bilo in je najplodnejša pridiga in najtrdnije pričevanje, ki ga moremo dati veri.

Kljub temu pa, da ima Cerkev vedno polno sinov in hčera, ki žive tako, od vere in katalištva prešinjeno življenje — od otročiča, ki gre k prvemu obhajilu, do sivolasega starčka in ženice, ki imata desetletja križevega pota za seboj, a sta ga prehodila brezgrešna, da strmimo ob toliki svetosti življenja, — kljub temu, da je delo Cerkve na vseh področjih, naj je znanost, naj je karitas, naj je poljudna prosveta, vedno odlično in s tolikimi žrtvami vernikov vršeno — kljub temu pa zadeva Cerkev in vernike pogostni očitek, češ, saj katoličani niste več sposobni za praktično življenje, zlasti ne za sodobno življenje velikega napredka. Ste nekam mrki, nazadnjaški, okoreli.

Na ta ugovor naj odgovarja najprej zgodovina. Nepobitno dejstvo je, da je bil svet prerojen, kultiviran in civiliziran po krščanstvu. Zakaj vse prvine, vsi temelji, iz katerih poganja in se razvija kultura še danes, so sad krščanstva. Saj vsak ve, da so bili samostanski duševni delavci tisti, ki so otimali grške in latinske rokopise in jih s prepisovanjem ohranili bodočnosti. Prav tako so stavbe in likovne umetnine, ki jih je ustvarila krščanska kultura, še vedno živ vir novega razvoja in napredka. In koliko izumov, odkritij, katerim so sledila nova odkritja, je plod katoličanov in globoko vernih katoliških učenjakov. In ta krščan-

ska kultura je iz Evrope kot vrelec tekla po vsem svetu. Naj jo danes taje še tako, utajiti tega dejstva ne bodo nikoli mogli.

Toda ugovarjavec poreče: Najsi bo. Priznam preteklost. Priznam zasluge krščanstva za kulturo Evrope. Toda danes: katoličanstvo je nekam onemoglo, nič več ni avantgarda kulturnosti.

Na ta ugovor moramo ugotoviti tole:

V največjem razmahu katoliške znanosti in dela za kulturni napredek so bila središča vsega dela univerze, ki so bile mnoge ustanovljene po papežih ali pa bile res povsem katoliške. Bili so tudi mnogi samostani, ki so bili žarišča znanstvenih prizadevanj. Na to je nastopila doba, ko je laiški in prosvetljeni element zasedel stolice univerz. Ta je dobil bogato dediščino Cerkve, recimo katoličanov, in je potem gradil na osnovah večstoletnega dela Cerkve za prosveto. Cerkev se tega nikoli ni branila. Nasprotno, bila je vesela, da je mogla preložiti to veliko breme kulture na druga ramena. Toda ostala je čuvarica temeljnih božjih resnic. Le tedaj, ko je človeški um zablodil in napadel verske ali moralne resnice, je Cerkev ugovarjala, svarila in pojasnjevala. Vemo pa tudi, kako so nekateri zmotni nauki užigali množice, kako so nekatere hipoteze, ker nove, nenavadne, zablestele kot raketa, so se pa tudi navadno hitro razpršile in utonile v temo pozabnosti. Živ dokaz nam je pretekla doba materializma: v njej ni bilo ne duha, ne duše, ne Boga. Gola snov, materija. Danes pa se že javljajo učenjaki drugega ekstrema, ki skušajo dokazati, da materije prav za prav ni, da je vse le nekakšen krogotok elektronov itd. Stoji pa, da do danes po vsem naporu ni bila niti ena verska resnica znanstveno izpodbita in da nova odkritja kajkrat katoliške in verske resnice samo potrjujejo. Če je pa katoliška Cerkev bila ob novih odkritjih zelo počasna in previdna, preden jih je ali obsodila ali pa jim pritrdila, ni to nobeno zlo.

Priznati pa moramo, da je graje vredna prevelika konservativnost katoličanov v stvareh, ki se ne tičejo verskih resnic. Zato se kaže pri posameznih katoličanih časih

ta konservativnost celo tam, kjer bi se človeškemu umu nikakor ne smele dajati nepotrebne ovire. Kardinal Newman to zelo modro razsoja: "Znanstveno raziskovanje je bistvena potreba človeškega duha. Znanstvenik hodi večkrat po potih zakonov, ki se nam zdijo zgrešena, napačna pota. V resnici so pa le hoja naokoli, pogosto bolečin in borb polna pota, ki resnega znanstvenika vendarle — četudi po hudem trudu — pripelje do pravega cilja." — Napadov na take resne znanstvenike ni kaj izslediti v Cerkvi kot taki, pač mnogokrat med katoličani, ki jih — ne sicer iz zlobe — marveč iz nekakšne pregorečnosti krivo sodijo. Saj ljudje celo Tomažu niso prizanesli, ker je gradil po Aristotelu svoja velikanska teološka dela. Mi se moramo zavedati, da je nekakšna svoboda v zmoti pri resnih znanstvenikih samo nov pogon do resnice in novega napredka. Le bodimo pozorni, nikar pa sterilni. Večne resnice so nespremenljive, vekomaj iste, kar je za vernike, ako bi zaradi novih nebistvenosti obsojali, bolj hvale kot obsodbe vredno.

Nujno je, da ugotovimo še nekaj. Sodobni vrišč sveta in ves krik o napredku je vendarle večkrat le votel glas praznega soda. Toda krik in glas je, in zato zelo mamljiv in privlačen. Vprav zato — ker nosimo v sebi postavo duha in postavo mesa — se poraja v praktičnem življenju tudi pri katoličanih neka dvojnost: "svečko Bogu pa tudi hudiču lučke". To je znamenje šibkih ljudi, znak netrdnih značajev, ki jim manjka temeljne jasnosti in jih zato zunanji uspehi nekatoličanov zavajajo in omamljajo. Ni to nevernost, ni zlobnost. Je to napačna mehknost, boječnost, plašnost, ki je škodljiva. Res, da ni vsak človek borbena narava. Toda vsak katoličan pa mora biti toliko pogumen, da je vsaj tiho dosleden, ko gre za pričanje vere.

Nikar ne pozabimo tudi, da je Kristus rekel: "Otroci tega sveta so modrejši v svojem rodu." Kdor je izgubil smisel za onostranstvo, za večnost, tak mora krčevito vseti na uspehih tostranstva. Za te uspehe žrtvujejo nepopisne trude dela. Res, tolike, da ko bi katoličani tako delali za svoje, bi bili tudi naši uspehi, uspehi za kralje-

stvo Kristusovo, vse večji. Ko bi mi ne zamenjali prepričanja, da gre naš trud za večnostne dobrine in bi to prav živo doživljali v sebi, potem bi Pavla boljše umeli, ko pravi, da je vse drugo imel za smeti v primeri z večnostnim.

Še nekaj ne smemo pozabiti, ko govorimo o uspehih: Sredstev! Sredstva do uspehov, zlasti hipnih, razkričanih, so zelo različna. Le vzemimo vse to, kar zamamlja: vso krivičnost, hipno zabogatev, pomore odločnih borcev za svobodo brez sodbe in preiskave. Vse to so sredstva, ki jih resnični katoličan ne sme uporabljati, po svoji vesti ne. Teh sredstev nikoli ne smemo in ne moremo uporabljati. Toda zato se nam jih ni treba bati. Taki uspehi se zagrižejo sami v sebi prej ali slej, dasi, žal, stanejo trume žrtev.

Zelo napačno pa je od nas katoličanov, če bi mislili, da bomo hudournike, ki v sodobnem svetu naraščajo, zmagali s tem, če zdihujemo, tožimo, se razburjamo na prižnicah. "Tožiti, zakaj so bili prejšnji časi boljši, je norost," pravi sv. pismo. Moder gospodar ne bo mašil hudourniku izvirka, ne bo vil rok in tarnal, če mu tišči na plodno zemljo; on bo hudournik zajel in ga napeljal v strugo in na turbino, da mu bo žagal, mlatil in mlel. To je vsa modrost borbe s sedanjostjo. Dajmo ji duha in krščanske duševnosti, pa bo škoda zavrtja in korist velika.

Pečena gos

Gda. Golob in Kovač sedita v gostilni in kvartata.

Prismoli se jima za hrbet neki zaplečnik, komar ali kibic in z zanimanjem gleda njuno igro. Čez čas si dovoli vprašati, za kaj kvartata. Ko zve, da za pečeno gos, pravi, če sme tudi on zraven, kar mu dovolita.

Nazadnje zaplečnik izgubi in vpraša, če naj zdaj gos naroči.

Gospoda Golob in Kovač pa mu odgovorita:

"Gos sva že pojedla. Kvartala sva samo še, kdo naj jo plača."

KOPANJE

SONCE je razbeljeno pripekalo. Kakor če ponoči fotografirajo in tedaj prižigajo magnezijo, tako je žarelo kopališče ob Blatnem jezeru v sončni pripeki. Pobeljene kočice, kozolci: vse je bilo belo v peščenem okvirju. Tudi nebo. Prašno listje akacij pa se je svetilo belo kakor papir.

Bilo je okoli pol treh.

Šuhajda je ta dan zgodaj obedoval. Prišel je s stopniščem na kmečki vrt.

"Kam?" je vprašala šuhajdovka, ki se je givala med travo.

"Kopat se grem," je odvrnil šuhajda. V rokah je imel višnjeve kopalne hlačke.

"Pa vzemi s seboj še fanta," je prosila žena.

"Ne."

"Zakaj ne?"

"Ker je hudoben," je odgovoril šuhajda.

"Ker je zanikaren in lenari. Ne uči se."

"Kaj ne bi," je tajila žena, zmigavajoč z rameni. "Vse dopoldne se je učil."

Pred kuhinjo je čepel na klopi enajstletni deček. Na kolenih je držal zaprto knjigo: latinsko slovnico.

Bil je droben otrok, lase je imel čisto ostrižene. Na sebi je imel rdečo majco, platnene hlačke in usnjene copate. Mežikal je proti očetu in materi.

"No," ga je surovo nagovoril šuhajda in dvignil strogo glavo: "kaj se pravi: 'hvalili me bodo'?"

"Lauderentur," je norčavo mrmral šuhajda, "lauderentur. Skratka, padel boš tudi pri ponavljalnem izpitu.

"Saj zna," ga je reševala mati, "zna, le zmede se. Boji se te."

"Iz šole ga bom vzel," je zatrjeval šuhajda, "bogme, da ga bom vzel. — Za ključavničarskega vajenca ga bom dal, za kolarja" — in sam ni vedel, zakaj ga je v razburjenosti določil prav za te obrti, na katere sicer nikoli ni mislil.

"Pridi sem, Janezek," je dejala mati. "Kaj ne, saj se boš učil, Janezek?"

"V grob me bo spravil ta smrkavec," je udaril vmes šuhajda, ker mu je bila jeza

huda kakor paprika, "v grob me bo spravil," je ponovil in je užival, da mu je jeza razmahnila moči in uvodno odpravila popoldansko nerazpoloženje.

"Učil se bom," se je tresel fant brez glasu. Iskal je zavetja in je v svoji ničevosti zrl na mater.

Oče ga niti videl ni. Samo čutil ga je. Povsod, vselej, sovražno.

"Ne uči se," je zamrmral Šuhajda. "Nikdar se ne uči! Odveč je!"

"Toda učil se bo," je rekla mati in je pogladila dečkovo glavo in jo stisnila k sebi. Ti mu boš pa oprostil. Janezek," je rekla nepričakovano, brez vsakega prehoda, "prinesi lepo svoje hlačke. Oče te bo vzela seboj."

Janezek ni umel, kaj se je zgodilo, kaj pomeni materin nastop, s katerim je s čudovito naglico končala davno trajajoči prepir. Vendar je zdirjal po stopnicah. Prišel je v temno sobito. Iskal je v predalih višnjeve kopalne hlačke. Bile so prav take kot očetove, le manjše. Šuhajdovka je zašila oboje.

Oče se je naveličal.

Ne da bi kaj dejal ženi, je stal ob grmu, kakor bi čakal sina, mislil pa je vse kaj drugega. Napotil se je skozi vrata in šel proti jezeru, nekoliko počasneje kakor sicer.

Sin je dolgo iskal.

Janezek je na koncu druge gimnazije padel iz latinščine. Sedaj v poletju se je pripravljaj na ponavljalni izpit. Ker se je v prostem času izogibal učenja, mu je oče za teden dni prepovedal kopanje. Še dva dni se ne bi smel iti kopat. Sedaj je moral izrabiti priliko. Mrzlično je premetaval obleke. Končno je našel kopalne hlače. Niti jih ni zavil, ampak je odvihral z njimi na dvorišče. Tu ga je čakala samo mati. Vzpel se je k njej, da bi ji dahnjal poljub na lice in je odhitel za očetom.

Mati je zavpila za njim, da bo pozneje tudi ona prišla za njima.

Šuhajda je kakih dvajset korakov šel pred njim po pešpoti. Janezove usnjene copate so v teku teptale prah. Kmalu ga je dohitel. Toda pustil ga je nekaj korakov

naprej in šel kradoma za njim kakor pes, ker še vedno ni bil prepričan, da ga ne bo spodil nazaj.

Oče niti besede ni rekel. Obraz, ki ga je otrok tolikokrat opazoval od strani, je bil tih in mrk. Glavo je imel dvignjeno. Kakor da fanta ne bi opazil, nič se ni zmenil zanj.

Janezek, ki ga je vesela novica razvnela, je bil sedaj potrta, čutil je silno žejo, hotel je piti, iti na stran, rad bi se obrnil, toda bal se je, da ga bo oče spet nahrulil. Svojega položaja ni hotel zamenjati s slabšim.

Čakal je, kaj se bo zgodilo z njim.

Pot od letovišča do jezera traja štiri minute. To je bilo preprosto kopališče, brez elektrike in vsake udobnosti, na kamnitem zalajskem bregu, tretjevrstno. Tu so letovali ubožni uradniki.

Na dvoriščih so moški in ženske v srajcah ter bosí grizli dinje in kuhano koruzo.

Šuhajda je z običajnim mlačnim glasom pozdravljaj znance, iz česar je otrok sklepal, da niti ni tako jezen, kakor se zdi. Pozneje pa se je očetovo čelo spet stemnilo.

Murni so cvrčali v sončnem žaru. Že jima je udarjal nasproti sladkobno-gnili vonj vode, že se je prikazalo umazano kopališko poslopje, toda Šuhajda ni spregovoril.

Kopališčarica z rdečim robcem na glavi jima je odprla kabine; v prvo je šel oče v drugo pa fant.

Razen njiju ni bilo nikogar na bregu, le neki moški je popravljaj čolniček. Pravkar je izravnaval na tleh zarjavele žeblje.

Janezek se je prej slekel.

Prišel je iz svoje kabine, toda ni vedel, kaj bi storil, ni upal iti v zaželjeno vodo. V zadregi si je ogledoval konce nog. Ko se je oče pripravil, ga je gledal, kakor bi ga bil prvič videl.

Šuhajda je prišel v višnjevih kopalnih hlačah. Bil je nekoliko trebušast, toda mišičast, dvignil je temnoobrasle prsi, ki jih je otrok vedno zijal.

Janezek se je ozrl vanj, da bi mu bral iz oči. Toda ni videl ničesar. Zlatoobrobljeni ščipalnik se mu je zelo svetil.

Sramežljivo je gledal, kako bo šel oče v jezero.

Šele tedaj je stopil za njim, ko se je oče ozrl in dejal:

“Pridi.”

Sledil mu je v razdalji enega koraka. Ni se pogreznil v vodo in ni zaplaval s svojimi žabjimi kraki, kakor je delal navadno. Stocial je za njim, kot bi pričakoval tako vzpodbujanje. Oče je to opazil. Postrani je zamrmral vprašanje:

“Se bojiš?”

“Ne.”

“Kaj potem mečkaš?”

Stala sta pri tistem drogu, kjer je voda otroku stala do prsi, očetu pa do pasu. Sedaj sta se oba pogreznila do vratu in uživala prijetnost mlačnega jezera, ki je šumljalo okoli njiju zeleno in mlečnobelo.

V Šuhajdi se je iz ugodja vzbudila hudomučna in igriva volja.

“Boječ si, prijatelj.

“Ne.”

“Pa si bojazljiv.”

In že je pograbil sina, ga dvignil in vrgel v vodo.

Janezek je plaval po zraku. Z zadnjim delom telesa je padel v vodo. Voda se je razdelila, nato pa se je s silnim šumenjem zaprla nad njim. Čez nekaj trenutkov se je prikazal nad vodo. Iz nosa in ust mu je curljala voda. Z rokami si je mencial oči, ker ni mogel takoj gledati.

— Slabo? — je vprašal oče.

— Ne.

— Tedaj še enkrat. Ena — dve — in je ponovno stisnil otroka. Ko je Šuhajda izgovoril “tr-i”, je silno zamahnil in ga pogljal približno na isti kraj, kamor prej, vendar nekoliko dalje, za kol, ki je držal vrvi, tako da niti ni videl, ko je sin padel na glavo in z razprostrtimi rokami zletel v vodo. Zato se je obrnil.

Pred seboj je imel drugi breg. Jezero se je svetlikalo, kakor bi se v njem zrcalilo milijon metuljev z demantnimi krili.

Nekaj trenutkov je čakal, kakor prej.

— Na — je dejal končno nestrpno.

Nato pa proseče in željno:

— Kaj mečkaš? Ne šali se.

Toda nihče ni odgovoril.

— Kje si? — je vprašal z nekoliko dvignjenim glasom in se je oziral s kratkovidnimi očmi nazaj in naprej, kje bi se poja-

vil, zakaj Janezek je znal plavati tudi pod vodo.

Ko je Šuhajda tako pričakoval, se mu je zdelo, da je minulo mnogo več časa, odkar se je otrok pogreznil, kakor prej.

Ustrašil se je.

Poskočil je in hitel na kraj, kjer je otrok najbrž padel v vodo.

Vmes je neprestano klical:

— Janezek, Janezek!

Na tistem mestu za kolom ga ni našel. Z rokama je tipal in iskal v vodi in skušal videti na dno jezera, toda voda mu je zatirala pogled. Suho glavo je pogreznil v vodo in iskal. Iskal je na vse načine, ob straneh, spredaj in zadaj, toda nikjer ga ni bilo.

Povsod je bila samo voda, grozeča enakomernost vode.

Dvignil se je, da bi se oddahnil.

Ko je iskal pod vodo, je upal, da se je sin že pokazal, da bo veselo stal pred njim pri drogu, ali pa bo stekel proti kabini. Sedaj je vedel, da je mogel biti pod vodo le za trenutek in da otrok med tem časom ni mogel oditi iz jezera.

Tak mir je videl nad vodo, kakršnega doslej še nikoli ni čutil.

— He, — je zakričal proti bregu in ni spoznal več lastnega glasu — nikjer ga ni!

Mož, ki je popravljaval čoln, je prisluhnil.

— Prosim?

— Ni ga — je bruhal iz njega obup.

— Koga?

— Ne najdem ga — je rjovel iz polnega grla — pomoč!

Mož je odložil orodje, slekel hlače in stopil v vodo. Šuhajda se je med tem spet pogreznil v vodo, šel v drugo smer in iskal ter se vračal na isti kraj. Prijel se je za drog, da se ne bi zgrudil.

Ko je prišel mož k njemu, oče ni znal razumljivo odgovoriti.

Oba sta se samo ozirala sem in tja.

Kopališčarica je na bregu vila roke.

Na njeno vpitje jih je prišlo dvajset, trideset in so prinesli drogeve, tudi čoln je odplul na kraj nesreče, kar je bilo odveč, ker je bila voda majhna.

Naglo se je raznesla po okolici novica, da je “nekdo utonil”. Že kot resničnost.

V tem trenutku je Šuhajdovka opustila

svoj opravek na vrtu. Vstala je, šla v temno sobico, kjer je Janezek prej iskal kopalne hlače, zaprla vrata in se napotila k jezeru, kakor mu je bila obljubila.

Počasi je stopala pod odprtim sončnikom, ki jo je branil pred gorečim sijem. Premišljala je, ali bi se kopala. Odločila se je, da se danes ne bo. Toda ko je prišla do nekega grma, so se ji misli nenadoma zmedle, zaprla je sončnik in pričela je teči in je tekla vso pot do kopaljšča.

In sta stala sredi šumeče množice že dva orožnika. Mnogi so jokali.

Mati je nenadoma razumela, kaj se je zgodilo.

S krikom se je vrgla tja, kjer je ležal njen sin. A niso je pustili. Posadili so jo na stol. Željno je izpraševala, ali še živi.

Ni več živel. Več ko po četrtturnem iskanju so ga našli, blizu droga, kjer je stal oče; in ko so ga potegnili iz vode, mu srce ni več bilo, svit oči je bil ugasnil. Zdravnik je tresel vodo iz njega, ukazal je umetno dihanje, dvigal je mrtve roke prav dolgo in je časih s slušalom opazoval srce. To se pa ni zganilo. Nato je vrgel svoje orodje v torbo in odšel.

Ta smrt, ki je nenadoma prišla, kar omamno, se je zazdela resničnost, tako večno veljavna in trdno ustaljena, kot največje gore na zemeljski obli.

Mater so na kmečkem vozu odpeljali domov. Šuhajda je še vedno sedel v višnjevih kopalnih hlačah na bregu. Z obraza mu je tekla voda, po licih so tekle solze. Blazno je stokal.

— Moj Bog, moj Bog!

Dva sta ga dvignila. Odvedla sta ga v kabino, da bi se oblekel.

Ura še ni bila tri.

KAKO MOLIMO SVETI ROŽNI VENEC?

PO želji svete Cerkve se dobri verniki v oktobru zbirajo po cerkvah in z rožnim vencem proslavljajo božjo Mater Marijo. Dne 7. oktobra imamo celo poseben praznik sv. rožnega venca, ki je bil vpeljan v vesoljni Cerkvi v spomin na zmago krščanskega orožja nad Turki pri Lepanto 7. oktobra 1571.

Kdaj se je ta molitev pričela širiti med vernim ljudstvom, je težko ugotoviti. Pobožna legenda pripoveduje, da jo je preblažena Devica sama priporočila sv. Dominiku kot posebno izdatno sredstvo v boju proti krivoverskim Albižanom. In dobri verniki so se je z veseljem oprijeli. Papeži so pobožnost rožnega venca z najvišjega mesta pogosto priporočali, in tudi med našim narodom se je udomačila kot lepa družinska, zlasti večerna molitev.

Mi vsi, ki smo Marijini častilci in nam rožni venec ni nepoznan, se bomo potrudili, da ga pobožno molimo. Ker se neprestano ponavljajo ene ter iste besede: očenaš, zdravamarija, čast bodi, se naše misli tako rade zamotajo in porazgube, da pozabimo na skrivnosti, ki naj bi jih premišljevali; tako večkrat ob koncu komaj vemo, kateri del rožnega venca smo molili. In ko bi nas med molitvijo kdo vprašal, pri kateri skrivnosti smo takrat, bogve ali bi mu mogli dati pravi odgovor.

Pred vsako molitvijo pripravimo svoja srca. Ni treba zato mnogo časa, nekaj hipov se pa le pomudimo, da svoje misli odtrgamo od svetnih opravil in jih naravnamo na Boga. Posebno pa je to potrebno pred rožnim vencem, ker je rožni venec vendarle precej enolična molitev in razmeroma nekoliko dalj traja. Radi tega je nevarnost večja, da zaidemo v razmišljenost. Preden pričneš moliti, pomisli takole: "Z Bogom bom govoril. S preblaženo Devico Marijo bom premišljal o skrivnostih Gospodovega življenja. Pomagaj mi, dobra Mati, da bom zbrano molil, in da bom deležen milosti in odpustkov, ki jih je sv. Cer-

kev tej molitvi dovolila." Tako prični moliti; samo za nekaj hipov bo molitev daljša, na notranji vrednosti in zbranosti bo pa mnogo pridobila.

Veliko je tudi odvisno od tega, kje in na kakšnem kraju molimo, kakšen čas smo si za molitev izbrali. Ko opravljamo molitev rožnega venca, smo v Marijini šoli, Marijo poslušamo, ko nas poučuje. Zato je že treba, da poskrbimo za zbranost, da Marijinih besed ne preslišimo, da si jih v srce vtisnemo ter po njih živimo. Lažje in bolj zbrano molimo v cerkvi, na samotnem kraju, ali ko hodimo po samotni poti, kakor pa tam, kjer vse vprek govori in vpije. Zato — če je le količkaj mogoče — pustimo pri večerni molitvi sv. rožnega venca vsako drugo delo in pokleknimo.

Kaj pa raztresenost: ali ta kaj škoduje vrednosti naše molitve? Treba je ločiti. Če nam misli, ki se vsiljujejo, niso vseč, in se spet zberemo, kakor hitro se zavemo, da nismo pri molitvi, raztresenost ni prostovoljna in prav nič ne škoduje. Na škodo pa je prostovoljna razmišljenost, kadar človek med molitvijo vedoma in hote druge reči preišljuje. Taka raztresenost seveda molitvi škoduje; pa še o tej ne bomo rekli, da je grešna, kadar opravljamo molitev, katera ne spada v našo strogo obveznost. Najbolje bo, če se za misli, ki se nam vsiljujejo, ne menimo; kadar se raztresemo, se zopet zberemo, pa bo Bog naše molitve vesel.

Še nekaj moram spomniti. Rožni venec je neke vrste preišljevalna molitev. Če hočemo biti deležni nekaterih — tako imenovanih dominikanskih — odpustkov, je naravnost potrebno, da svojim zmožnostim primerno preišljujemo skrivnosti, ki jih naše ustnice izgovarjajo. Ko duhovnik blagoslavlja rožne vence, moli takole: "Vsemogočni in usmiljeni Bog, ki si zaradi posebne ljubezni, s katero si nas ljubil, hotel, da je tvoj edinorojeni Sin, naš Gospod Jezus Kristus, prišel iz nebes na zemljo in po angelovem oznanjenju sprejel telo iz presvetega telesa Device Marije, naše Gospe, vzela nase križ, pretrpel smrt in tretji dan slavno od mrtvih vstal, da bi nas iztr-

gal iz hudičeve oblasti: prosimo neizmerno tvojo dobrotljivost, blagoslovi in posveti te molke, znamenje rožnega venca, ki jih je tvoja verna Cerkev namenila v čast in hvale isti Materi tvojega Sina, in vlij jim toliko moč Svetega Duha, da bo vsak, kdor bo katera od njih s seboj nosil, na svojem domu spoštljivo hranil in nanj po pravilih te svete družbe v preišljevanju božjih skrivnosti k tebi pobožno molil, imel obilje zveličavne in stanovitne pobožnosti."

MARIJI

Gr. Mali.

Utrujen sem, Mati,
od boja, viharja,
srčnosti in zmage
ugaša mi zarja:
Razlivaj srčnosti
mi žarke na pot,
pogube me varuj,
prevar in zablod!

Premnogo že trnja
mi zemlja je dala,
življenje s solzami,
z bolestjo postlala:
A upanje, Mati
mi v srcu gori,
da raj mi radosti
odprla boš ti!

Po smrti v naročju
bom tvojemu počival,
ljubezen in radost
pri tebi užival.
Minulo, Marija,
tedaj bo gorje,
ko ti boš odprla
mi svoje srce.

POKREPČANI ZA ZADNJI BOJ

ZA bolnike, ki so v smrtni nevarnosti, je Jezus ustanovil poseben zakrament poslednjega maziljenja. Omenja ga sv. Jakob v svojem listu: "Če je kdo bolan med vami, naj pokliče duhovnike cerkve in naj ga v imenu Gospodovem z oljem mazilijo ter nad njim molijo. In verna molitev bo bolnika rešila in Gospod mu bo polajšal in če je v grehah, mu bo odpuščeno."

Poslednje maziljenje za zveličanje sicer samo po sebi ni neogibno potrebno; smrtno pa bi grešil, kdor bi ga ne maral prejeti, ker bi s tem odklanjal važen pripomoček zveličanja, postavljen od Odrešenika. Pač pa je ta zakrament potreben za zveličanje takemu bolniku, ki je v smrtnem grehu, a se ne more spovedati in tudi nima popolnega kesanja, katero bi mu grehe odpustilo, vendar pa ima nepopolno ljubezen do Boga in mu je žal, da je z grehi zaslužil pekel. Sv. poslednje maziljenje je v tem nujnem slučaju nadomestilo za spoved, torej zakrament mrtvih, in zadošča zanje nepopolni kes.

Ta zakrament more prejeti vernik, ki je že prišel k pameti. Pri mnogih otrocih je to že dokaj pred vstopom v šolo. In sicer se podeli le bolniku, ki je v smrtni nevarnosti zaradi bolezni ali pa zaradi starosti. Če ga je že prejel, se mu vdrugič ne podeli, ako ni vmes ozdravel in potem padel v drugo nevarnost za življenje.

Posebna milost poslednjega maziljenja je krepčilo v trpljenju, zlasti v smrtnem boju. Bolnika vznemirja spomin na grehe, storjene tekom življenja; tlači ga misel na sodbo pred strogim Sodnikom; bolezen in trpljenje ga delata malodušnega in nepotrpežljivega. Ta zakrament mu pa vlije trdno zaupanje na božje usmiljenje in potrpežljivo vdanost v trpljenje. Tudi telesno zdravje mu podeli, če Bog vidi, da je koristno njegovi duši, in če je bolnik prejel zakrament tako zgodaj v bolezni, da se bolezni še lahko obrne na boljše, kajti nihče

ne more pričakovati, da bo Bog delal čudež nad takim bolnikom, ki je zanikarno odlašal prejem sv. zakramentov.

Zaradi teh dveh učinkov je treba sv. poslednje maziljenje prejeti, ako je le mogoče, čim prej, ko se pojavi nevarna bolezen; vsekakor pa, dokler je bolnik še pri zavesti. More se sicer podeliti tudi nezavestnemu, če je imel stalno namen, krščansko umreti. Ne sme pa duhovnik deti v sv. olje bolnika, ki je odločno odklanjal spravo z Bogom, dokler je bil še pri zavesti, in pred nezavestjo ni pokazal z nikakim znamenjem, da se je premislil. Kristus je sicer postavil zakramente za ljudi, a le za take, kateri bi jih radi prejeli, ne pa za zakrnjenjce, ki jih odklanjajo.

Večkrat je treba moliti, da nam Bog podeli milost sv. zakramentov na zadnjo uro, ako je to njegova najsvetejša volja.

Pomagajmo pa tudi bližnjemu, da bo sv. zakramente za bolnike o pravem času in dobro pripravljen prejel. Največje dejanje ljubezni do bližnjega je, pomagati mu do srečne smrti in s tem do zveličanja. Nikdar nas prazni oziri in obziri ne smejo zadrževati, da ne bi rekli resne in odločne besede. Poderimo bolniku in njegovim domačim prazne predsodke, pokličimo duhovnika in bolnik nam bo zelo hvaležen že sedaj, še neizmerno bolj pa po smrti skozi vso večnost. Mučna je misel: temu človeku, morda celo temu svojemu ožjemu sorodniku, očetu ali materi ali bratu ali sestri, bi bil mogel pomagati do sv. zakramentov, pa nisem vsega storil, da bi jih bili res prejeli, zdaj je pa končno veljavno vse zamujeno.

Tudi k otroku, ki je morda že grešil, pa ni bil še nikoli pri spovedi, je nujno treba poklicati duhovnika, ako je otrok nevarno zbolel; kajti tak otrok si še manj more pomagati iz greha kot pa odrasli. Duhovnik ga bo pripravil, da bo opravil spoved in obudil kesanje; podelil mu bo sv. odvezo, poslednje maziljenje in ga najbrž tudi obhajal.

Zakrament poslednjega maziljenja se podeli z maziljenjem s svetim oljem in z molitvijo, katera pomeni zakramentalno

milost. Navadno se deli obenem s sv. popotnico.

Delilec je duhovnik, sv. olje pa mora posvetiti škof. S posebnim papeževim dovoljenjem ga more posvetiti tudi duhovnik. Duhovniki vzhodne cerkve imajo tako dovoljenje. Tam je navada, da deli sv. poslednje maziljenje več duhovnikov, trije ali pa celo sedem; le v sili mazili tudi v vzhodni cerkvi bolnika en sam mašnik. V zapadni cerkvi podeli zakrament vendar en sam duhovnik. Hrani se pri nas sv. olje v omari zraven velikega oltarja; sveti Janez Zlatousti pa omenja, da so hranili na vzhodu sv. olje v lampici, ki je gorela pred podobno Zveličarja; mašnik je sv. olje sproti vzel iz nje.

Deli se ta zakrament takole:

Mašnik stopi v sobo in pozdravi: "Mir bodi tej hiši!" Posodico s sv. oljem položi na mizo, da bolniku poljubiti križ, in njega in navzoče pokropi z blagoslovljeno vodo.

Potem bolnika v posebnih litanijah priporoči nebeškemu stanovalcem, naj prosijo zanj pri Bogu. Po odmoljeni očitni spovedi mu da še enkrat oproščenje od grehov. Nato stopi k bolniku, naredi nad njim križ, mu drži desnico nad glavo, izvrši nad njim zarotovanje hudega duha ter priporoča bolnika angelom in svetnikom. Zdajci izvrši zakramentalni obred: pomoči palec v sveto olje in mazili bolniku oči, ušesa, nos, ustnice, roke in noge, in sicer v podobi križa, pri tem pa moli: "Po tem svetem maziljenju in svojem najmilejšem usmiljenju ti oprosti Gospod, kar si zagrešil z gledanjem, poslušanjem, duhanjem, okušanjem in govorjenjem, s tipanjem, s hojo."

V sili mazili samo čelo. Na rokah mazili dlan; pri duhovniku je bila dlan maziljena že pri mašniškem posvečenju, zato mu zdaj mazili zunanjo stran roke. Maziljena mesta sproti obriše z bombažem.

Potem moli duhovnik še tri molitve, da bi bili učinki zakramenta še toliko večji. Bolnika blagoslovi z razpelom in prosi, naj ga Jezus brani in krepa. Po navadi mu podeli tudi apostolski blagoslov za zadnjo uro.

OGNJIŠČA UGAŠAJO

JANEZ, moram ti povedati nekaj, kar ti bo čudom oči odprlo.

Tolikrat si slišal besedo komunist v domačem kraju! In nekateri tvoji vrstniki so se je oprijeli ko oljčne vejice. In nič ne vedo o tej besedi kot: Tam bomo vsi enaki, vsega bomo imeli dovolj. Kako bi to šlo in ali bi sploh šlo, o tem seveda nihče ne razmišlja.

Vsi pošteni ljudje sicer uvidimo, da s krivicami, ki jih opazujemo danes tuintam, gre h koncu; zakaj Bog in človek dvigata glas proti brezvestnim denarnim mogotcem, ki iz samega pohlepa po bogastvu kratijo delavcem najbolj natorno pravico, namreč pravico do življenja. Oni, ki delajo, se ne morejo počeno preživljati, oni ki so brezposelni, še manj. Bogastvo pa se kupiči v rokah številnih mogočnikov. Krivice so to nad otroki in ženami, ki se morajo kakorkoli ziravnati. Toda ali je toliko opevani komunizem to storil?

Govoril bom le z zravstvene strani.

Če bi komunizem tudi prinesel raj, se moramo odvrniti od njega, ker je vzel človeku vsako svobodo vesti, misli in dejanj. Vsi ogromni milijoni ruskih ljudi se morajo gibati kakor en sam železen stroj; vse na ukaz mehanika, ki je trenutno Stalin.

Najgroznejše pa se to čuti v družinah.

Starejši se še kolikor toliko drže starih običajev: da so tovariši le eni zakonski ženi do smrti. Mladina pa, ki je rasla že v boljševiškem vzdušju, je zavrgla z enim zamahom vso družinsko srečo in mir, češ, da je to ustanova preživelih meščanskih družb. Zakona ne marajo poznati. V enem samem dnevu se more zakonska zveza zavezati in razvezati tudi po nekajkrat. Brez vprašanj, čemu in zakaj? Žena in mož sta si le delavska tovariša. V ničemer se ne ločita. Iste dolžnosti, iste pravice. Družinsko ognjišče v navadnem smislu jim je v pošmeh. Ljubezni, tople, odpuščajoče ne poznajo, niti do sebe niti do drugih. Saj je pred leti prosvetni komisar Lunačarski izpovedal: "Sovražimo krščanstvo in kristjane, ker pridigujejo ljubezen do bližnjega

in oznanjajo usmiljenje, mi pa potrebujemo sovraštvo . . .”

Čital sem nekje pismo ruskih mladenk, ki so brale stare ruske romane, kjer se piše o ljubezni. Pa so se začudile: Ali je bilo kdaj res tako lepo, da so se ljudje vzeli iz ljubezni? Za nas so to sanje, nikakor izpolnjene. Pri nas ni ljubezni. Naša domovina je velik brlog . . .

Pred leti so se otroci, katerih starši so se naprej in naprej možili, klatili po ruskih mestih in vaseh. Niso poznali staršev, pa jih tudi niso rabili. Bili so podivjani in oskrunjeni na duši in telesu. Pa so zgradili boljševiki zavode, pa so jih vanje pospravili. In ti zavodi (internati) sprejemajo zdaj vse otroke, tudi onih staršev, ki bi jih radi sami vzgajali.

Že ko je otrok rojen, mora prejeti boljševiški krst. In potem, ko se je mati namučila z otrokom, da je shodil in tako naprej, . . . z Bogom! Ti mati smeš samo roditi, otrok pa je last države!

Žena v Rusiji je delavka, zakonska družica, le mati ni, zakaj njeni otroci so oddani v skupne hiše. Naj jih država vzgaja! Ona noče skrb!

Kje veš, ruski otrok, kam ti je šla mati? In mož, kam ti je šla žena?

Nimate doma, nimate ognjišča, nimate ljubezni. Vse so vam vzeli ljudje, ki se nazivajo rešitelji človeštva. Rešiti hočejo človeka s sovraštvom. — In vendar je pred skoraj dva tisoč leti prišel Bog kot revno dete, da bi zenačil ljudi: revne in bogate; prinesel ljubezen, krščanski komunizem, enakost žene in moža. Prinesel je tudi sebe. In dokler so ljudje dobesedno izpolnjevali njegov evangelij, je bil paradiž na zemlji. Prvi kristjani so si bili bratje v junaški ljubezni. Kjer se ljudje odtujijo Bogu — izginja tudi ljubezen.

Si me razumel, Janez?

Smo proti krivicam, ki se gode; toda reda, sreče, blagostanja ni in ne bo, kjer se preosnova gradi na temelju sovraštva do Boga. Boga so zavrgli, ž njim pa je šel blagoslov miru in ljubezni.

OBČESTVO ŽIVIH

NA vse strani padajo prazne besede o skupnosti, bratstvu, enakosti in ne vem, o čem še; a nihče nikoli ne dožene, kako prav za prav bi se prišlo do medsebojne vzajemnosti v dvemilijardni človeški družini. Samo besede brez misli in pameti; a kje se to občestvo začne, kako bi se med člani izpredle niti skupnosti, — tega se nihče ne dotakne. Zato je potrebno posebno danes, ko pokajo vezi med človeškimi srci, družinami in državami, da spregovorimo jasno besedo o dejavnem občestvu.

Kaj je prav za prav občestvo?

Združitev src v veliko nesebično ljubezen, kjer se pretakajo molitve, dobra dela, žrtve, sploh vsa plemenita dejanja iz člana v člana te velike družine. Tu ni nič računanja, nič izbiranja, marveč sleherni človek, ki je betežen ali zdrav, dober ali zel, srečen ali nesrečen, je tvoj brat, ki te nehoče čaka, kliče, prosi . . . Občestvo potemtakem ni kakšna organizacija s pravili in članarino, marveč so vsi oni ljudje, ki iščejo duš povsod, da bi jim donesli pomoč in blagor. Takih ljudi je premnogo v svetu, ki samo dobroto izžarevajo, a nase nič ne mislijo; nudijo slehernemu pomoč, sipljejo solnčno luč, razumevajo sočloveka, čuti-jo z njim in neskončno potrpežljivo čakajo nanj. Vse znajo biti vsem: enemu brat ali sestra, drugemu prijatelj ali prijateljica, tretjemu služabnik ali služabnica . . . Vsi ti brezštevilni iščočji in iskani tvorijo občestvo.

Če pa se vprašamo, kje bi mogli mi kaj podobnega storiti, si oglejmo najlepše in najmanjše občestvo, v katerem živimo — družino! Oče, mati, bratje, sestre. Odnos med temi člani mora biti kot lepa pesem. Drug drugemu moramo biti angeli varuhi. Prilik vse polno: Različni značaji, različna hotenja, različne družbe izven domače hiše. Kaj vse se zgodi v hiši, kar orje brazde na materin in očetov obraz! Ne le, da morajo otroci prinašati le veselje svojim staršem, le srečo v srce, — marveč tudi bratje in sestre in morajo biti kot vitezi in dobre

družice. Spoštovati se morajo, bodriti, tolažiti! Pa nič vsiljivo, nič očitno, temveč neprisiljeno in ljubeznivo. Dom mora biti prijetno svetišče družinskega občestva, kjer so vsi kot eno samo ljubeče srce. Drug drugemu moramo pomagati, svetovati, kaj ljubeznivega storiti — in vendar vse to, kot da nismo ničesar storili. Povsod mora plavati naš duh, vsi ga morajo čutiti, a ne videti.

Prav tako je lepo občestvo prijateljstva. Prava prijatelja drug drugega dvigata, sta si kakor prava brata, a od prijateljstva nič materialnih koristi ne pričakujeta.

A širše je občestvo slojev, pa ga danes povečini pogrešamo. Občestvo bogatcev in revežev, delodajalcev in delavcev. Brezdomci, brezposelni, sestradanci . . . Ali ne iščejo dostikrat občestva zaman! In vendar, tudi mednje moramo z nevidno toplo roko, tolažiti jih in bodriti; tudi zakričati moramo proti vnebovpijočim socialnim kriticam, proti takim ljudem, kateri si kupičijo bogastvo s krvjo in muko teh brezpravnih množic. Naši bratje so! Na cesti so. Brez kruha so. Brezupnih mater se drže blede otroci. V občestvo nas vseh spadajo. Skupno srce imamo. In to srce je bolno, če nekateri bratje trpe.

Tudi so občestva neke vrste vsi samostani, šolski zavodi . . . Ljudje istih misli kot družina. Tu niso vrata odprta slehernemu človeku. Tu sem (samostani) vstopajo ljudje, ki hočejo storiti več, kot je človeška dolžnost. Tu so žrtve, ki se do zadnje meje izčrpajo v slavo božjo in za blagor bližnjega, izžarevajo ven med ljudi moč občestva.

Velike množice ljudi, ki imajo iste nazore, se bližajo druga drugi. Vsak posameznik ne bi mogel ustvariti velikih presnov v družbi; preslab je. Zato nastopi v družbi, ki zavalovi, zajame na široko in nosi zdravja in moči. Tudi to je neke vrste občestvo.

Včeraj pa je bila nedelja. V cerkvi so množice polnile cerkev od oltarja do vrat in od stene do stene. En sam človek, petindvajsetleten duhovnik, je opravil sveto daritev v imenu vseh. Primolil je Kristusa,

Onega, ki je za nas živel, trpel in umrl in zdaj v nebesih kraljuje kot Bog Sin, na oltar; in vsa cerkev se je zrušila na kolena. Vsi eno smo mislili, vsi eno molili, vsi — sami bratje in sestre . . . Morda se še nismo nikoli videli in se ne bomo več. In vendar imamo vsi isto srce, katero nam je posvetil Bog. In ta Bog, ki se sleherni dan daruje, veže vesoljni svet v eno samo družino. Zakaj, Kristusovi državljani niso le bogatci, niso le učenjaki beli in rumeni, marveč tudi črnici, reveži in neuki ljudje in prečestokrat ti še mnogo bolj!

To je prav za prav največje občestvo, kar si ga misliti moremo.

In v tem občestvu molijo vsi člani za vse, trpe vsi za vse, daruje se božja daritev za vse ljudi sveta. Delajmo v svojem kraju tudi mi tako! Nikogar se ne ognimo, vsake-mu moremo kaj dobrega storiti, posebej padlim ljudem. Pa vse kot angeli varuhi, ne pa vsiljivci. Sicer je to čestokrat prebridko, a Bog le blagoslavlja s svojo dobro roko in vse se napravi. Bolniki, ki so zapuščeni, Magdalene, h katerim še ni Kristus prišel, Iškarjoti, Petri — vseh teh ljudi je v vsakem kraju in morda nas v duši kličejo; le z veliko ljubeznijo bomo mogli v njihove duše . . .

Če smo člani prelepega občestva, storimo vse, pretrpimo vse!

Rešilna beseda

(Iz romana, ki ni roman.)

Lepo dekle se je sprehajalo ob morskem bregu. Zdajci obupno zakriči (padla je v vodo): "Na pomoč, na pomoč!" Gori na verandi obrežnega hotela je sedelo šest gospodov. Ko so začuli klice na pomaganje, so skočili vsi k oknom in tisti, ki je imel najmočnejši glas, je zakričal doli: "Obžalujemo na vso moč, toda vseh nas šest je poročenih!"

Nato je lepa mladenka zlezla sama iz valov in nadaljevala svoj izprehod.

SV. ALFONZ LIGVORIJ UČI LJUBITI BOGA

P. Bernard OFM.

MALO UVODA.

DVESTO let je tega. Takrat je bil sv. Alfonz Marija Ligvorij čudovito delaven pisatelj duhovnih knjig. Vse njegove knjige so še danes prav toliko vredne kot so bile takrat. Nekatero so zna- ne tudi Slovencem. Naj omenim samo nje- govo knjigo "Priprava na smrt".

Ali ne bi hoteli bralci našega lista kaj več zvedeti o nauku tega velikega svetnika in cerkvenega učenika, kako je treba de- lati za zveličanje neumrjoče duše? More- biti je treba najprej položiti bralcem in bralkam na srce tele besede:

Nikar se ne ustraši takega branja! Po- misli, da bo tudi tebi nekoč zadonel na uho tisti ukaz: Daj odgovor . . .

Sveti Alfonz Marija Ligvorij je kljub svojemu neverjetno zatajevanja polnem življenju dočakal zelo visoko starost. Umrl je star — 90 let! V svojih mlajših in sred- njih letih je bil izredno goreč misijonar. Njegovi misijoni so privedli nazaj k Bogu tisoče in tisoče duš.

Ko je imel za seboj približno šestdeset let, mu je začelo odpovedovati zdravje. Mi- sijonski naporji so postali zanj preveč. To- da srce mu ni dalo, da bi nehal delati za rešitev duš. Zato se je z neverjetno prid- nostjo vrgel na pisanje duhovnih knjig ter jih je razširjal med katoliški narod.

V svojih knjigah je razlagal pristne res- nice katoliške vere in učil, kako je treba po teh resnicah uravnati življenje, da si zagotovimo zveličanje. Pa je tudi pobijal zmotne nauke, ki jih je razširjal takrat strupeni piš janzenizma.

Morebiti se kdo med vami spominja, da je bilo o janzenizmu govora še v časih našega Barage. Janzenizem, ali nauk ne- kega Janzenija, je tudi na Slovenskem ob svojem času zelo skazil cvetoče versko živ- ljenje. Odvrčal je ljudi od pogostnega

prejemanja svetih zakramentov, ko je med drugimi krivimi nauki trdil, da je sveto ob- hajilo samo za nagrado zelo pobožnim lju- dem, ne pa tudi za zdravilo duhovni bo- lezni manj pobožnim in svetim. In še več takega. Baraga se je odločno uprl takim zmotnim naukom in je tako sledil velikemu svetniku svetemu Alfonzu. Kako se je ta veliki cerkveni učenik boril zoper mrzloto in praznoto janzenizma, bomo tu pa tam omenili v naslednjih vrsticah.

VSI LJUDJE SMO POKLICANI K SVETOSTI.

V vseh svojih neštevilnih pridigah in v vseh svojih duhovnih spisih, ki jih je čudno lepo število, zatrjuje sveti Alfonz eno res- nico:

Svetnik lahko postane vsak vernik, naj bo mlad ali star, moški ali ženska, naj bo v tem ali onem stanu ali poklicu. Ne sme- mo nikakor misliti, da je ta možnost pri- držana le posebno izvoljenim dušam in le nekaterim posebno izbranim poklicem. Ve- lika zmota je, če kdo misli, da Bog ni na- menil krščanske popolnosti za vse ljudi.

Saj je že sveti Pavel živo poudarjal, da Bog noče svetost od vseh. Vsak naj postane svet v svojem stanu: Redovnik kot re- dovnik, duhovnik kot duhovnik, zakonski kot zakonski, vojak kot vojak, trgovec kot trgovec . . . in tako dalje.

Kako naj pa vsi ta visoki cilj dosežejo? Na kratko povedano — takole:

Vsi naj se — vsak v svojem stanu — predajo in prepustijo Bogu! Vsi naj prid- no sodelujejo z milostjo božjo, ki jim je na razpolaganje. Ako tako ravnajo, se bodo prav gotovo bolj in bolj posvečevali in končno postali — svetniki!

Radi tega se sveti Alfonz ni zadovoljil na svojih misijonih samo s tem, da je svoje poslušalce le trgal proč od greha in uma- zanega življenja. Ne! Ko se je enkrat izne- bil greha v dobri spovedi, jih je potem pri- ganjal na pot čednosti in jih tako skušal spraviti v prav tesno edinost z Bogom. Ko je opravil kaki fari sveti misijon, ni čakal na to, da se bo po nekaj letih spet nabralo

med tistimi ljudmi dovolj greha in grdobije za nov misijon . . . Ne! Po par mesecih je spet šel v tisto faro, ali pa poslal druge misijonarje iz svoje družbe, da so pogledali, če fara tudi res drži svoje sklepe, ki jih je naredila ob času misijona. Če res ljudje žive po svojih obljubah, ki so jih takrat naredili. Z živo besedo je svaril, grajal, žugal, pa seveda tudi pohvalil, kar je bilo pohvale vredno. Tako se je zlasti trudil, da bi ljudi utrdil v dobrem. Ni mu šlo le za to, da bi jih držal proč od zla, od greha, od grdobije življenja.

Tudi v svojih spisih je tako ravnal. Ni samo kazal grdobije greha. Še veliko bolj se je potrudil, da bi pokazal lepoto čednosti. Zelel je vernike pripraviti do tega, da bi v resnici z vsem srcem ljubili Boga. Dejal je tako:

“Ako prepričamo kakega človeka, da ga čaka radi smrtnega greha silna nesreča, če ne prej, na onem svetu, se bo morda res skušal greha varovati. Ampak s tem še nismo veliko dosegli. Skušnjava bo kljub resnemu poskušanju od strani takega kristjana še in še zmagovala. Zakaj človek je slab in skušnjava je močna. Zato je treba, da tudi človek postane močan. Tak pa postane šele, kadar res začne ljubiti Boga z vsem srcem. Z drugo besedo: kadar ni trdno sklenil samo varovati se greha, ampak tudi vse storiti, da napreduje v ljubezni do Boga.”

Zato je sveti Alfonz naročal svojim misijonarjem, da ne smejo prej iti iz župnije, kjer se vrši misijon, dokler niso navadili ljudi res strogo krščansko živeti. Pozneje bomo videli, kako si je Alfonz to krščansko življenje zamislil in ga učil tudi prav preproste ljudi.

Toda čeprav so morali Alfonzovi misijonarji še dolgo potem ostati v fari, ko so že vsi ljudje opravili misijon in naredili dobro spoved, torej recimo po enem ali dveh tednih misijona, so vendar morali še kam drugam in začeti v kaki drugi fari nov misijon. Tudi Alfonz sam je kajpada tako ravnal. Namesto misijonarjev, ki so torej hiteli na nadaljnje misijone, je Alfonz hotel, da bi njegove duhovne knjige nadalje-

vale misijonsko delo med ljudmi. Zato je toliko pisal in širil med ljudi dobro branje.

Pisati je pa znal tako pristrčno in v dušo segajoče, da je papež Leon XIII. nekoč dejal:

“Sveti Alfonz je znal tako lepo pisati o ljubezni do našega Gospoda in njegove mile Matere, da je ogrel celo najbolj mrzla srca.”

(Dalje prihodnjič.)

Kmečka modrost

K ljubljanskemu denarniku je nekoč prišel kmetič plačat zaostale obresti. Mogotčeva družina je bila ravno pri obedu, zato je trgovec posadil moža v kot in mu naročil, naj počaka. Med jedjo pa je trgovec začel spraševati kmeta, kako se mu kaj doma godi.

“Ne morem se pritoževati,” je odgovoril kmet, “samo svinja je imela mlade.”

“To vendar ni nesreča!”

“Ni, a dobila je trinajst prašičkov.”

“Tudi to ne more biti nesreča!”

“Prav za prav ne, toda le dvanajst jih lahko hrani.”

“Da, a kaj počne trinajsti?”

“Gleda, kako drugi jedo.”

Trgovec je razumel prikriti migljaj in naročil služkinji, naj prinese možu krožnik, žlico in vilice.

Po domače

Godrnjav človek in prijazen Dolenjec sedita v neki gostilni na vrtu, oba za eno mizo, drug drugemu nasproti. Godrnjavi človek bulji v časopis in edina njegova zabava obstoji v tem, da seže izza časopisa po vrček in napravi požirek. Kadar pa ga napravi, mu prijazni Dolenjec vedno zakliče: “Na zdravje!” Godrnjavega človeka to ne prestando domačno bratovanje, kakor ga on potihem imenuje, silno jezi. In ko zopet napravi požirek in zopet začuje vsiljivi “Na zdravje!”, skoči pokonci in zakriči:

“Vrabca, kaj Vam pa je vendar, da mi zmeraj vpijete ‘na zdravje’, kadar napravim požirek?”

“I, ne zamerite, gospod!” pravi pomirljivo Dolenjec, “zato ker venomer iz moje- ga vrčka pijete!”

TISTIM, KI SO NEVOŠČLJIVI

SEVEDA s tem ne mislim nikomur potikati kake nevoščljivosti, zato tisti, ki niso nikoli bili in tudi zdaj nimajo skušnjav nevoščljivosti lahko mirno preskočijo ta odstavek, ki je namenjen le tistim, ki so nevoščljivi, ali pa imajo veliko boj z nevoščljivostjo. In teh je silno veliko. Po pravici piši Abraham a Sancta Clara: "Na otoku Malti ni kač, na Sardiniji ni volkov, v Nemčiji ni krokodilov, v Turčiji ni krokarjev, na Helespontu ni psov, v Islandiji ni ničesar strupenega, toda na celem svetu ni kraju, kjer bi ne bilo nevoščljivosti." In zakaj ni takega kraja? Zato, ker je le redko kak človek, v katerega srcu se ne bi pojavila semtertje vsaj skušnjava nevoščljivosti. Na deželi so ljudje eden drugemu nevoščljivi radi lepše pšenice ali lepšega vrta, v mestih radi lepšega stanovanja. V malih mestih so ljudje nevoščljivi radi častnih mest župana ali občinskih odbornikov, drugod zopet radi tega ali onega odlikovanja. Ženske so medseboj nevoščljive radi obleke ali klobuka, radi moža ali otrok, moški zopet radi slave, moči ali nadarjenosti (če je resnična ali namišljena je vseeno). Otroci so medseboj nevoščljivi radi večjega kosa kruha ali večjega jabolka, odrasli zopet radi večje hiše in premoženja. Bolehni so zdravim nevoščljivi radi zdravja, zdravi pa mrtvim radi lepega pogreba, ali morda celo zato, ker je bilo njihovo ime tiskano v časopisih. Ni ga stanu, starosti, spola kjer bi ne našli ene ali druge vrste nevoščljivosti.

Pa kako je prišla nevoščljivost v človeško srce? Ali je tudi to le napaka radi pretiranosti, kakor n. pr. jeza, ki je, če je pravična, dobra stvar. Nikakor ne. Čeprav najdemo nevoščljivost celo pri živalih, vendar nevoščljivost nikjer nima vsaj sence kakega blagodejnega vpliva. Zato lahko mirno sklepamo, da nevoščljivost ni sejal v človeško srce Bog ampak le hudobni duh.

Ljubezen se dobrega veseli, kjerkoli ga najde, nevoščljivi pod tem trpe in že sam

pogled na srečo in blagor bližnjega jih boli. Ljubezen rada daje, nevoščljivost pa raje jemlje. Ljubezen pomaga bednim, tolaži žalostne, in bi rada vse zlo na svetu v dobro obrnila, podobna je vrtnici, ki črno, temno zemljo spreminja v svetle, krasne barve in prijeten vonj. Nevoščljivec pa bi rad še tisto malo sreče na svetu ter tisto skromno dobro, ki se najde sredi tolikega gorja, spremenil v trpljenje, bolečino in žalost, podoben je strupenemu grmu, ki sončni žarek in nebeško roso spreminja v žgoči strup. In prav to nasprotje, ki ga ima nevoščljivost z ljubeznijo, jo napravi tako grdo, da se sramuje pred vsem svetom. Marsikoga ni sram priznati ne vem kakšne napake in pregrehe, toda nevoščljivosti zlepa kdo ne prizna, ampak jo skuša skriti z vsemi mogočimi pretvezami.

Vso zlobo nevoščljivosti lahko spoznamo iz njenih sadov. In če je kedaj resnična beseda, da malopridno drevo nosi malopriden sad, velja to v polni meri o nevoščljivosti. Nevoščljivost hudobnega duha je pregnala naše prastariše iz raja. Nevoščljivost je povzročila prvi umor, in celo bratomor na svetu. Vsakemu je znano, da je uprav nevoščljivost pismarjev in farizejev glavni nagib, zakaj so le-ti Kristusa tako besno sovražili, dokler ga niso spravili na les križa.

Prav zato pa je ta napaka, ki se lahko ugnezdi v vsakem človeškem srcu tako silno nevarna. Ona napravi človeka slepega za vse, ker je nihče noče priznati, zato je tudi tako težko spreobrnjenje nevoščljivega človeka. Le prerresnično je jedro one legende, kako je nek svetnik videl v peklu tudi lastno mater. Ni odnehal preje, dokler ni izprosil od Boga, da je smel iti angelj ponjo. Toda kakor hitro jo je angelj prijel, da bi jo nesel v nebeško veselje, se je iste oprijelo več tovarišic, da bi ž njo vred prišle v nebesa. Ko je žena opazila, da se tudi druge bližajo ž njo vred nebesom jih je polna nevoščljivosti pahnila navzdol. Tedaj pa je tudi njo spustil angel in svetnik je spoznal, da nevoščljivec ne more priti v nebeško kraljestvo.

Toda kako naj se rešim nevoščljivosti,

tako bi utegnil morda vprašati eden ali drugi, ki trpi pod to napako. Zelo dobro je priznati skušnjave nevoščljivosti prav tistemu, kateremu je kdo nevoščljiv. S tem vzame nevoščljivosti zastrupljajoče želo. Pri tajnih skušnjavah pa je dobro, da tisti, ki je nevoščljiv moli za tistega, komur je nevoščljiv, da bi mu Bog vse dobro naklonil na tem in onem svetu in obenem moli tudi zase, da bi mu Bog naklonil to, kar si v srečo želi.

ČAS IN VEČNOST

Nič ni krajšega kakor je čas, pa tudi nič ni dragocenejšega kakor je čas.

Čas je zaklad neizmerne vrednosti, kajti vsak trenutek si ž njim lahko pridobimo zaklade milosti božje in nebeške slave.

Vse, kar s časom mine, ne zasluži, da bi je imenovali veliko.

Vsak čas, ki ga nismo porabili za Boga, je izgubljen.

Bog te kliče, da storiš dobro delo, stori ga še danes! Kajti jutri morda za to ne boš imel več časa ali pa te Bog ne bo več klical.

Vse na svetu mine, radost in trpljenje, samo večnost nikoli ne mine.

Kdor se hoče zveličati, mora imeti vedno večnost pred očmi.

Če hoče kristjan živeti pobožno, mora imeti vedno večnost pred očmi.

Ena sama misel na večnost pogosto zadostuje, da iz človeka napravi svetnika.

Ni zadosti samo dobra dela vršiti, treba jih je tudi dobro izvršiti.

Kakor strelec pred strelom skrbno pazi na cilj, da ga ne zgreši, tako moramo tudi mi pred vsakim dejanjem imeti Boga pred očmi, da se nam bo delo posrečilo.

Pred ljudmi je vrednost dela tolika večja, kolikor večji je trud, ki ga imamo ž njim; pred Bogom pa je vrednost dela toliko večja, kolikor popolnejši je namen, s katerim je bilo delo izvršeno.

Gospod ne zahteva od nas velikih del, on hoče le, da to malo kar zanj storimo, izvršimo s pravim namenom.

Dober namen se po pravici imenuje nebeška alhimija, s katero pomočjo moremo železo spreminjati v zlato; to se pravi najmanjša dela kakor: vsakdanje opravke, počitek, zabavo lahko spremenimo v zlato božje ljubezni, če jih opravimo za Boga.

Čistost dobrega namena obstoji v tem, da vse karkoli storimo, storimo zato, da bi Bogu dopadli.

Najgotovejše znamenje, po katerem lahko spoznamo, če je kako delo res izvršeno s čistim namenom, je v tem, da se nič ne vznemirjamo, če nimamo zaželjenega uspeha.

—Sv. Alfonz Liguori.

BESEDE SVETIH OČETOV

Neki brat je vprašal opata Izidorja: "Zakaj se te hudi duhovi tako zelo boje?" In starček mu je odgovoril: "Odkar sem postal menih, se vadim v tem, da ne dovolim jezi priti do grla."

Opat Pojmen je pravil o opatu Izidorju, da je pletel ponoči iz šib pletenico. Bratje pa so ga prosili: "Odpočij se malo, ker si se že postaral." A rekel jim je: "Če bi Izidorja tudi sežgali in njegov prah raztresli v veter, bi mu ne šla nobena hvala, ker je Sin božji prišel na svet zaradi nas."

Opat Izidor je rekel: "Čislaj kreposti, ne klanjaj se sreči; one so namreč nesmrtni, ta pa lahko ugasne."

Isti je rekel: "Hudobija je ljudi Bogu izneverila in med seboj sprla. Treba je torej pred njo naglo bežati in hrepeneti po čednosti, ki nas privede do Boga in med seboj spravi."

Tudi je rekel: "Nevarna je lakomnost in vse si upa, nenasitna je in tira človeka, ki se ji vda, do skrajnosti. Zato jo takoj od začetka preženimo. Če namreč človeka obvlada, je nepremagljiva."

Opat Pojmen je rekel opatu Jožefu: "Pouči me, kako postanem dober menih." In odgovoril mu je: "Če hočeš najti mir tu in tam, se pri vsaki stvari vprašaj: 'Kdo sem jaz?' in ne sodi nikogar."

Opat Jožef je rekel opatu Lotu: "Ne moreš postati dober menih, ako ne postaneš ves kakor goreč ogenj."

Vsak po svoje

"Jaz bi rad delal," je rekel Anže, "ko bi se pripogibat ne bilo treba."

"S selitvijo je križ," je rekel hlapec, pa ni imel drugega ko zajca za škornje.

"Povsod človek lahko naprej pride," je rekel dimnikarski vajenec, ko je pri strehi ven prilezel.

"Kakšna sreča, da sem vsaj ključ rešil!" je rekel Pavliha, ko mu je bajta pogorela.

"En zadržek je še," je rekel ženin župniku, "mara me ne!"

"Jaz se spovedujem grehov, ne pa dobrih del," je rekel zidar, ko so ga pri spovedi vprašali, če ženo tepe.

"Zakaj pri vas toliko otrok bosih leta?" je tujec vprašal župana. Odgovor: "Pri nas že taki na svet pridejo."

"Denar ali življenje!" je rekel kmet ženi, ko sta vstopila v vežo advokat in zdravnik.

Skesan grešnik

Zagovornik (pred razpravo): "Upajmo, da Vaša kazen ne bo tako stroga. Predvsem pokažite sodnikom, da se zares in odkritosrčno kesate svojega dejanja!"

Obtoženec: "Dobro, gospod doktor! Kdaj pa bi bila najboljša priložnost za to . . . ali pred Vašim zagovorom ali po njem?"

Sijajen obstanek

Mož: "Ti, v trgovino nameravam vzeti družabnika! To bi bila za tvojega bratranca priložnost, da nikoli

Okrogle Zgodbice

take. S svojimi stotisoč dinarji bi si lahko ustvaril sijajen obstanek."

Zena: "Lepo te prosim, zakaj bi v nesrečo spravljal domače ljudi . . . ocigani rajši kakega tujega!"

Vprašanje

A. pride iz zavarovalnice in trči pred vrati v soseda B.

B.: "Po kaj si bil pa šel sem noter?"

A.: "Zavarovati sem se dal zoper ogenj in točo."

B. (ga neverno pogleda): "Kaj? Zoper točo?"

A.: "Da, zoper točo! Kaj se pa čudiš?"

B.: "Zoper ogenj že razumem, ampak kako boš točo naredil?"

Tudi protialkoholik

Gospod župnik je bil prijatelj alkohola preklel na dno pekla in dal na koncu propovedi pobudo za ustanovitev protialkoholnega društva. Takoj po pridigi se oglasi pri gospodu župniku krčmar, naj ga sprejme kot prvega člana v novo društvo.

"Čudno se mi zdi," pravi gospod župnik, "obenem me pa prav veseli, da se baš vi prvi oglasite."

"I, veste, gospod župnik," pravi krčmar, "jaz bi imel za društvo prav pripravno posebno sobo."

Uren premislek

Abeles priteče stokajoč in

daveč se k posebnemu zdravniku za bolezn v vratu in nosu — ribja koščica se mu je v vratu zateknila. "Gospod doktor," jadikuje, "pomagajte mi, rešite me — dam vam, kolikor hočete!"

Po polurni operaciji je koščica odstranjena in Abeles vpraša, koliko je dolžan.

"Sto dolarjev," reče zdravnik.

"Kaj, sto dolarjev?! Za ta denar dobim najmanj sto porcij rib!"

*

Mož se premetava po postelji, ker ne more spati.

"Kaj pa ti je, da se tako zvijaš in premetavaš po postelji??" ga vpraša žena.

"Za božjo voljo, kako bi se ne! Jutri zjutraj moram plačati prijatelju Tonetu pet tisoč dolarjev, pa še ficka nimam."

"In to te tako skrbi?" pravi mirno žena.

"I, seveda! Ali tebe ne bi?"

"Beži, beži! Vstani, teci k Tonetu, zbudi ga in mu reci: 'Ti! Jutri ti imam plačati tisoč dolarjev, a ti jih ne bom mogel, ker nimam niti ficka.'"

"No, in potlej?"

"Potlej," pravi žena, "bo pa Tone tisti, ki ne bo mogel spati, ti boš pa lahko."

*

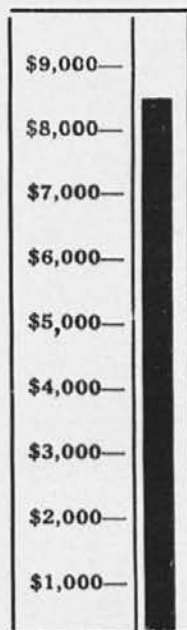
"Oho!" so kričali prijatelji, "saj ste, kakor da bi sta izgubili!"

"Žal, res sem jo!" je godrdnjaj graščak. "Pomislite, ta adut, dr. Bakun, je požrl sinoči mojo zadnjo raco!"

TERMOMETER TOPLE LJUBEZNI...

V naši septemberski napovedi o stanju tega termometra smo se prav pošteno zmotili! Seveda, hudo nam

\$10,000

radi tega ni prav nič, še veseli smo. Kar za cel tisočak smo pustili živo srebro — prenizko!! Kdo je mislil, da bo takoj po tistih dneh nastala taka toplota! Nismo pričakovali, da je sonce ljubezni tako pripekalo tam na zlati maši v Collinwoodu. Pa

so poslali blagajniku Mr. Grdini kar poldrug tisočak!! To pa niso mačkine solze. Čestitamo na vse strani!

Danes stoji po naši vednosti naš termometer nekje v sredini DEVETEGA TISOČAKA. Toda sam Bog daj, da bi se spet tako prijetno — zmotili!

Pri tem pa nič ne dvomimo, da se bodo našli tudi med vami taki, ki bodo dejali: Zakaj pa ne bi še mi malo pritisnili, da bo živo srebro kar hitro do vrha prilezlo . . .

Naj bi se našli tudi taki, ki bodo posnemali zgled Mr. in Mrs. Sluge iz Chicage, ki sta te dni nam poslala za TERMOMETER celih \$50.00! Bog jima povrni in vsem drugim, ki so poslali preko

nas ali naravnost Mr. Grdini svoje zneske. Živeli posnemalci!

Kot po navadi sprejemata darove:

Mr. Anton Grdina,
1053 E. 62nd Street,
Cleveland, Ohio.
P. Bernard Ambrožič
OFM.,
Lemont, Illinois.

BOG PLAČAJ, DOBROTNIKI

Za List — F. Roitz \$1, M. Jancel \$3, Mrs. A. Gradišar \$1.50, M. Kocman \$1, J. Kostelec \$2.50 M. Strell 50c, Rev. G. Trunk \$5, S. Jenko \$2, M. Gornik \$5, A. Jerele \$1.50, J. Jakša 50c, F. Hrela \$2.50, Mrs. Persin \$1, M. Hren \$2.50, Mrs. M. Pristow 50c, Mrs. M. Gaisiet \$1, J. Snyder 50c, Rev. . . Oman \$2.50, Kat. Kočevar \$1.

Za Semenišče, tabernakelj, Kruh Sv. Antona, čtudente in drugo — R. Klemečič \$1, Mrs. FF. Sellak \$1, N. N., Cleveland \$10, Mr. Horwath \$2, A. Hočevar \$1, Mrs. A. Stepan \$5, Mr. Kaplan \$2, F. Marolt \$3, Mrs. Maronic \$30, A. Nemgar \$2, F. Suhadolnik \$5, Mr. Mrs. Sever \$25, J. Leskovitz \$10, J. Lovšin \$8, Mrs. K. Lovrin \$35, B. K. \$1, B. Kramar \$6, K. Česar \$2, Mrs. Kontar \$1, Mrs. A. Jaklič \$5, Louis Zlogar \$10, Anna Bregar \$20, Mrs. Vidmar \$5.

Za Apostolat — F. Ujčić \$10, M. Ujčić \$10, F. Petrovčič \$30, J. Hrovat \$10, A. Govze \$10, N. Iltz \$10, J. R. Iltz \$10, Mrs. R. Markel \$10, Mrs. L. Kobilšek \$10, L. Dolinšek \$2, J. Herbst \$10, Mr. G. Herbst \$10, M. Govednik

\$10, K. Govednik \$10, F. Govednik \$10, A. Filak \$10, John Vrtin \$10, J. Vrtin \$10, Stephan Vrtin \$10, R. Vrtin \$10, M. Vrtin \$10, A. Blun \$10, K. Sibert \$10, M. Leblenc \$10.

Za lučke — F. Petrovčič 50c, Mr. J. Arch 50c, Mrs. J. Mohar Sr. \$1, L. Jelsovar 30c, C. Klaus \$1, A. Tome 50c, M. Jančigaj 50c, Mrs. Balantič \$1, Mrs. Trepal \$1, Mrs. M. Pogorelec 25c, A. Boldan \$4, F. Roitz 50c, R. Rakovich 50c, Mrs. J. Pucel \$1.60, M. Pavlesic \$1, Mrs. M. Colombo \$1, Mrs. J. Rogel \$1, Mrs. Potočnik \$1, M. Sajovic \$1, Mrs. Matelič 50c, Mrs. A. Malerich \$1, Mrs. F. Kočjančič 50c, A. Mish \$1, A. Nemgar \$1, M. Hren \$1, Mrs. M. Safron \$1, Mrs. P. Panijan 20c, L. Hochevar \$10, M. Judnič 50c, Mrs. A. Kočevar 50c, J. Kočevar \$1, Mrs. Polajnar 50c, N. M. \$1, M. Govednik 50c, Mrs. A. Madric 50c, Mrs. Setničar \$1, Mrs. T. Zdešar 50c, Mrs. J. Shivitz \$1, Mrs. M. Colombo \$1, Mrs. M. Modic 50c, Mrs. Zimmerman \$2, G. Drasler 50c, A. Nemgar 50c, U. Črnkovich 40c, J. Starin \$1, Mrs. E. Gribbon \$1, Miss K.

Biček 50c, M. Hodnik \$1, M. Selak \$1, K. Kočevar \$1,

Za sv. maše — Mrs. Medved \$1, Mrs. Rozina \$1, Mrs. I. Ovca \$2, Mrs. A. Kožel \$1, Mrs. J. Mohar \$1, F. Križnik \$5, Mr. Opeka \$2, F. Petrovčić \$2, J. Kirn \$2, Mrs. Kirn \$2, M. Lushine \$10, J. Polman \$6, Mrs. J. Mohar Sr. \$1, Mr. Mrs. J. Perko \$2, C. Klaus \$2, J. Hočevar \$4, F. Stark \$2, Mrs. M. Hren \$2, M. Jančigaj \$2, F. Hribar \$2, F. Topolka \$2, Mrs. Balantič \$3, Mrs. Nahtigal \$2, Mrs. Klemenčič \$5, Mrs. Jarić \$2, Mrs. Stark \$4, Mr. Horwath \$2, Lah Family \$25, Mrs. A. Fugina \$1, N. N. \$1, M. Zupančič \$2, Mrs. M. Pogorels \$3, F. Albrecht \$2, Mrs. J. Horvat \$10, M. Mihelič \$1, M. Stark \$2, Mrs. A. Gradišar \$1, M. Mramor \$2, M. Klobučar \$3, A. Kočevar \$2, M. Geržin \$3, M. Kozjan \$3, M. Levstik \$2, J. Kostelec \$5, J. Ogulin \$1, J. Meglen \$1, F. Ušnik \$2, M. Strell \$3, J. Kolenc \$1, C. Centa \$2, I. Chacata \$1, M. Hochevar \$1, F. Buchar \$2, V. Vidich \$1, Mrs. A. Vidich Csordas \$1, L. Gregorčič \$1, \$1, Mrs. K. Kenig \$1, M. Mrs. J. Pucel \$1, M. Vider \$1, M. Pavlesic \$5, M. Repar \$1, Mrs. M. Dolinar \$6, Sestra M. Leonara \$10, T. Krkoc \$2.50, Mrs. Miketič \$2, A. Govze \$5, A. Stebljaj \$1, B. Strahan \$1, Anna Bregar \$25, Mrs. Klajderman \$10, Mrs. A. Kavic \$5, F. Zupc \$2, M. Sellak \$1, M. Slanovich \$1, Mr. J. Hočevar \$2, E. Gilna \$1, Mrs. M. Prepodnik \$5, A. Arko \$1, . Ponikvar \$1, F. Lesar \$3, M. Habijan \$5, K. Mihelič \$10, Mrs. Matelic \$1, . M. Sasek \$6, J. Smrdel \$6, Mrs. Maro-

nic \$5, V. Kalan \$3, Mrs. M. Pristavec \$2, Mrs. J. Starin \$1, A. Mish \$2, Mrs. Brakovec \$1, Mrs. Mlakar \$1, M. Mlakar \$1, O. Mlakar \$1, E. Mlakar \$1, M. Perušek \$2, A. Nemgar \$1, G. Kreiner \$2, C. Bokal \$3, J. Mika \$10, J. Brodnik Sr. \$2, Mrs. M. Safron \$2, Mrs. P. Panijan \$1, L. Hochevar \$90, Mr. Mrs. J. Semrov \$1, J. Smrekar \$2, Mrs. J. Mavrin \$3, H. Zore \$1, Mrs. M. Pristow \$2, Mrs. M. Lozier \$4, Mr. J. Adamič \$6, B. Kolbezen \$1, C. Bizal \$1, J. Lovšin \$2, Mrs. Gollop \$2, Mrs. Erdelac \$2, M. Judnič \$2, Mrs. A. Kočevar \$2, J. Kočevar \$2, Mrs. A. Russ \$2, B. Nemanich \$2, F. Rahner \$3, K. Savnik \$1, Mrs. Jerman \$1, K. Judnič \$2, Mrs. Lužar \$1, Mrs. M. Serres \$2, Mrs. Polajnar \$2, M. Gerchman \$1, Mrs. K. Lovrin \$45, N. Marentich \$2, Mrs. M. J. Makovec \$1, Mrs. A. Madric \$2, Mrs. M. Matkovich \$1, M. Gustin \$2, Mrs. Setničar \$1.50, Mrs. M. Hochevar \$5, Mrs. T. Zdešar \$2, Mrs. C. Jarc \$5, Mrs. C. Turk \$1, U. Črnkovich \$1, E. Gilna \$1, Mrs. J. Stebljaj \$1, Mrs. F. Slapničar \$5, Mrs. L. Mlakar \$1, L. Sladich \$1, Mrs. Glyn \$1, Mrs. Keter \$1, M. Svetič \$1, Mrs. Kremesec \$1.50, Mrs. M. Govednik \$3, Mrs. M. Judnich \$2, J. Bartol \$2, Umek Druž. \$3, Mrs. M. Modec \$1, Mrs. Zimmerman \$3, M. Matekel \$2, J. Hrovat \$10, Mrs. Brozovič \$2, E. Oven \$10, R. Kleiderman \$2, Mrs. Tomazin \$3, Mrs. A. Mehle \$3, J. Kočjan \$3, Mrs. L. Jenič \$3, Mrs. J. Fisher \$3, J. Koprivetz \$5, J. Kuhel \$2, M. Skalar \$2, Mrs. E. Gribbon \$2, Mrs. . Cinco Sr. \$1, Mr. A.

Cinco \$1, Miss K. Biček \$1, Mrs. J. Spolar Jr. \$1, Mrs. H. Zore \$2, M. Hodnik \$5, Rev. J. J. Oman \$40, Mrs. Mance \$2, M. Selak \$1, L. Hoge \$10, K. Kočevar \$1, Julia Rakovic \$1.50.

Se zahvaljujem Presvete-
mu Srcu Jezusovemu in Ma-
rijinemu ter sv. Tereziji za
uslišano prošnjo. — John
Ogulin.

Voščimo srečo!

Dne 4. septembra sta bili v Le-
montu pred oltarjem Marije Po-
magaj poročena Mr. John Kos in
Mrs. Frances Pirc. Ženin je prišel
iz Hamiltona v Kanadi in si je po-
iskal nevesto v Elmhurstu, Ill. Za
priči sta bila naša zvesta naroč-
nika Mr. in Mrs. Rafael Rebek iz
Elmhursta, Ill. Naše čestitke!

Poročilo o naših umrlih

Sporočili so nam prijatelji,
da so umrli sledeči naročni-
ki:

John Keržan, Leadville,
Colo.

Anton Oven, Eveleth, Min-
nesota

Louis Kostelo, Salida, Co-
lorado

Martin Matkovich, Wal-
senburg, Colo.

Victor Kolence, Leadville,
Colo.

Luka Prepodnik, Gheen,
Minn.

Anton Konda, Butte, Mon-
tana

George Stephan,
San Francisco, Calif.

Johana Jarc, Cleveland,
Ohio

Frank Gosenca, Detroit,
Mich.

Bog jim daj večni mir in
pokoje in jim povrni vse, kar
so dobrega storili, z večnimi
darovi.